

Rotterdam voor iedereen

Samen sterk tegen armoede en schulden

Armoede- en schuldenbeleid 2023-2026

Gemeente
Rotterdam

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Samenvatting	5
Inleiding	7
1. Probleemschets: Armoede is meer dan weinig geld	11
1.1 Definities	11
1.2 De cijfers	12
1.3 Evaluatie en monitoring	15
2. Visie en ambities	17
2.1 Visie	17
2.2 Ambities	17
3. Pijlers	19
3.1 Domeinoverstijgend	20
3.2 Het rijk	20
3.3 Partners	20
3.4 Integrale aanpak binnen stadsbestuur	21
4. Doelen en acties	25
Bijlage 1: Inzet (kinder)armoedefonds	38
Bijlage 2: Begrippenlijst	39
Colofon	42

Voorwoord

Rotterdam is een machtig mooie stad waar veel gebeurt. Maar tegelijkertijd zijn er ook veel Rotterdammers die elke dag de eindjes aan elkaar moeten knopen. Die moeten kiezen tussen de verwarming aandoen of warm eten op tafel zetten. Ouders die hun kinderen niet kunnen geven wat ze nodig hebben. Die moeten kiezen welk van hun kinderen nieuwe schoenen krijgt. Dat raakt me, want ieder kind verdient het om zonder zorgen op te groeien in onze stad.

Door inflatie en de stijgende energiekosten komen steeds meer gezinnen in de problemen. Ook Rotterdammers die hard werken. Meerdere scholen trokken bij ons aan de bel; steeds meer leerlingen komen op school zonder dat ze thuis hebben ontbeten. Als gemeente zijn we meteen in actie gekomen door schoolontbijten te regelen.

Maar de ambitie van ons college reikt verder dan alleen noodhulp te geven. We willen Rotterdammers structureel helpen en zorgen dat zij zichzelf kunnen redden. Het kan mensen even tegenzitten maar met wat hulp van ons kunnen ze weer verder.

We staan klaar voor alle Rotterdammers met financiële problemen. Ook voor Rotterdammers met bijvoorbeeld een baan, zoals postbezorger, schoonmaker of met een eigen bedrijf. De wijze waarop we hen helpen is afhankelijk van de individuele situatie en de hoogte van het besteedbaar inkomen.

Armoede is een probleem dat we aan de basis willen oplossen. Het is belangrijk om naast het bieden van acute oplossingen ook de negatieve cirkel te doorbreken waardoor armoede van ouder op kind wordt doorgegeven. Het aanpakken van kinderarmoede zie ik dan ook als de hoogste prioriteit. Zo gaan we onder andere meer scholen ondersteunen bij het signaleren, ondersteunen en activeren van gezinnen met financiële problemen. Door te investeren in kinderen, krijgen zij kansen zoals ieder ander kind, krijgen zij de mogelijkheid om mee te doen, krijgen zij de gelegenheid zich te ontwikkelen.

Het aanpakken en voorkomen van armoede en schulden in onze stad doen we niet alleen. Ik ben heel dankbaar voor alle organisaties in de stad die op grote of kleine schaal Rotterdammers helpen. Die zorgen dat mensen worden geholpen met de eerste levensbehoeften, die helpen met administratie waardoor er weer rust en overzicht komt, die mensen weer perspectief bieden en zelfvertrouwen geven. Het is belangrijk dat we mensen die het nodig hebben ondersteunen, maar je helpt mensen het meest als zij weer op eigen benen kunnen staan. We moeten voorkomen dat zij in armoede blijven leven of er (weer) in terechtkomen. Zo kan de armoede in onze stad afnemen.

Enes Yiğit

Wethouder Armoedebestrijding, Schuldhulpverlening en Taal

Samenvatting

'Rotterdam voor iedereen – Samen sterk tegen armoede en schulden' bestaat uit 10 doelen en bijbehorende acties die bijdragen aan het helpen van Rotterdammers in armoede of met schulden. Een uitgebreide uitwerking van doelen en acties staat in hoofdstuk 4.

1.

We benaderen actief meer Rotterdammers met financiële problemen

Door vroegsignalering aan de hand van datasignalen van vaste lasten komen we in contact met Rotterdammers die geldzorgen hebben. We zetten ons extra in om deze Rotterdammers te vinden en samen te werken met partijen in de stad. We zorgen ervoor dat (in)formele organisaties in de stad altijd over de juiste informatie over armoede en schulden beschikken. Hierdoor voorkomen we dat financiële problemen verergeren en Rotterdammers in een neerwaartse spiraal terechtkomen.

2.

Elke Rotterdammer die recht heeft op een inkomensondersteunende voorziening, maakt daar gebruik van

Er komt een toegankelijke, digitale adviesmodule die gemakkelijk in te vullen is zodat Rotterdammers eenvoudig kunnen zien waar zij recht op hebben. Met een brede, wijkgerichte communicatie-inzet zorgen we ervoor dat Rotterdammers weten waar zij terecht kunnen voor hulp. Gemeentelijke promoteteams op markten, pleinen en bij winkelcentra informeren Rotterdammers over de mogelijkheden voor (financiële) ondersteuning en helpen direct om deze aan te vragen.

3.

We maken een integrale aanpak voor het verminderen van het aantal kinderen in armoede

We stimuleren dat kinderen die opgroeien in armoede mee kunnen doen in de stad en hun talenten kunnen ontwikkelen. Hiermee doorbreken we de vicieuze cirkel van armoede en voorkomen we dat deze kinderen als zij volwassen zijn ook in armoede leven. We financieren organisaties die gezinnen met kinderen helpen bij de aanpak van hun (financiële) problemen. Door het verminderen van stress in het gezin als gevolg van armoede kunnen kinderen bijvoorbeeld beter presteren op school. We financieren verschillende organisaties die in het onderwijs jonge Rotterdammers lesgeven over geld. Ook de Kredietbank Rotterdam (KBR) geeft voorlichting aan scholieren en jongeren. We zetten extra acties uit op scholen; een belangrijke plek om armoede en schuldenproblematiek te signaleren.

Tegelijkertijd ontwikkelen we een integrale aanpak voor het verminderen van kinderarmoede. Dit doen we binnen de gemeentelijke organisatie op verschillende beleidsterreinen, samen met wetenschappers, professionals (in het zorgdomein) en Rotterdamse kinderen en jongeren.

4.

We maken het hebben van financiële problemen actief bespreekbaar in de stad

We faciliteren informele organisaties waar Rotterdammers zich veilig genoeg voelen om het gesprek over geldzorgen aan te gaan. Dit doen we onder andere door deze organisaties te voorzien van de juiste informatie, over bijvoorbeeld inkomensondersteunende voorzieningen en schuldhulp vanuit de overheid. We gaan stadsbreed extra

aandacht besteden aan de gevolgen van life-events op mensen hun financiële situatie. Bijvoorbeeld voor jongeren die 18 worden en financieel op eigen benen komen te staan.

5.

We vergroten de financiële redzaamheid van Rotterdammers

We verzorgen (groeps)trainingen en individuele coaching met als doel de financiële redzaamheid te vergroten. Hoe we dit doen is maatwerk. Hoe meer Rotterdammers financieel redzaam zijn, hoe minder zij aanspraak maken op de gemeentelijke hulpverlening. We hebben hierbij extra aandacht voor de overgang van 18- naar 18+ en de financiële redzaamheid hierbij.

6.

We hebben oog voor het individu

We werken al enige jaren stress-sensitief en blijven dat doen. De stress-sensitieve dienstverlening gaan we verder implementeren binnen de schuldenketen. Hierbij hebben we specifiek aandacht voor mentale gezondheid. Om ons goed te verplaatsen in de Rotterdammer, werken we samen met ervaringsdeskundigen.

7.

We leiden meer Rotterdammers naar schulddienstverlening en verkleinen de uitval tijdens de trajecten

Om meer Rotterdammers toe te leiden naar schulddienstverlening gaan we proactiever werken, zodat we deze Rotterdammers eerder bereiken (zie doel 1). Om de kans op uitval tijdens het traject te verkleinen zetten we in op intensieve begeleiding van Rotterdammers met schulden door het Expertise Team Financiën (ETF). Ook wordt binnen de schuldenketen multidisciplinair samengewerkt, zodat in de overdracht van de ene naar de andere afdeling geen Rotterdammers uitvallen.

We beperken de gevolgen van het leven in armoede voor Rotterdammers voor wie er (nog) geen perspectief is

We beperken de gevolgen van het leven van Rotterdammers in armoede voor wie er (nog) geen perspectief is. Zo proberen we te voorkomen dat hun problemen groter worden, met het risico op langdurige armoede. Daarom financieren we bijvoorbeeld verschillende voedselinitiatieven in de stad, en zorgen we bijvoorbeeld voor gratis menstruatieproducten op scholen. We maken middelen vrij voor het behouden van het Crisisfonds. En we blijven inzetten op het verminderen van energiearmoede. Tegelijkertijd verstevigen we onze samenwerking met woningcorporaties en werken we met particuliere verhuurders aan de betaalbaarheid van woningen.

9.

We incasseren onze vorderingen op een sociale manier

In 2022 hebben we het keurmerk Warm incasseren behaald. We incasseren vorderingen effectief, maar houden oog voor de mens achter de debiteur. We blijven ons inspannen dit keurmerk te behouden.

10.

We stimuleren Rotterdamse bedrijven en organisaties om samen met ons armoede en schulden aan te pakken

Samen staan we sterk tegen armoede en schulden in Rotterdam. Daarom werken we – met het in 2023 opgerichte platform GoedGeven010 – intensief samen met bedrijven, zodat deze bedrijven en de (in)formele partijen in de stad die een bijdrage leveren aan de armoede- en schuldenaanpak bij elkaar worden gebracht. We sporen hen aan een maatschappelijke bijdrage te leveren of stimuleren hen dit te blijven doen. Ook helpen we Rotterdamse werkgevers om in gesprek te gaan met hun werknemers met financiële problemen. Daarvoor hebben we een handreiking Geldzorgen beschikbaar. Zo worden we als gemeente ook beter vindbaar voor werkende armen.

Inleiding

De laatste jaren is duidelijk geworden dat armoede en schulden iedereen kunnen overkomen. Door de stijgende energiekosten en toenemende inflatie raakt armoede en schulden zichtbaar steeds meer Rotterdammers. Ook mensen met een inkomen uit arbeid of eigen bedrijf. Geldzorgen zijn voor Rotterdammers met lage inkomens niet nieuw, maar nu krijgen ook Rotterdammers met een middeninkomen het financieel steeds moeilijker. Armoede betekent veel meer dan alleen niet kunnen rondkomen. Het raakt mensen in hun sociale leven, gezondheid, sport, leerprestaties, werk, talentontwikkeling en hoe zij zich voelen. Armoede is een complex probleem, dat meer dan ooit om een brede aanpak vraagt. Niet alleen om mensen te helpen, maar ook om grotere problemen en daarmee komende kosten voor de samenleving te voorkomen.

In het coalitieakkoord 'één stad' beschrijft het college klaar te staan voor Rotterdammers die in financiële nood komen, of dreigen te gaan komen. Want Rotterdam is een stad waarin we omkijken naar elkaar. Waarin we geen armoede accepteren. Er is al heel veel in de stad, er zijn veel (in)formele organisaties en vrijwilligers die zich elke dag inzetten om Rotterdammers te ondersteunen met (financiële) problemen. Daar zijn we trots op en dankbaar voor. Tegelijkertijd is het aantal Rotterdammers met (financiële) problemen groot. Daar willen we verandering in aanbrengen. Dat kunnen we als gemeente niet alleen, daarom zetten we veel in op samenwerking en verbinding.

Code Rood

'Rotterdam voor iedereen' is ontwikkeld op basis van ervaringen uit de afgelopen collegeperiode. De komende 4 jaar gaan we door op de ingeslagen weg én bewandelen we nieuwe wegen om de armoede- en schuldenproblematiek in onze stad te voorkomen en verder aan te pakken. Dat doen we niet alleen, maar samen met de stad. We hebben ons daarbij laten adviseren door onder andere Warm Rotterdam en de Brede Raad010. Zij hebben met tientallen organisaties, professionals, ervaringsdeskundigen, (wijk)raadsleden en Rotterdammers gesproken. Zij geven 'Code Rood' af over het groeiende aantal Rotterdammers in de (financiële) problemen. Een belangrijk, zorgelijk signaal: er moet op korte termijn veel gebeuren om Rotterdammers uit de armoede te helpen of te houden.

De adviezen van Warm Rotterdam en de Brede Raad010 zijn breed toepasbaar en verwerkt in dit beleidsplan.

Ambities

De komende jaren helpen we meer Rotterdammers met het voorkomen van schulden en helpen we hen uit de problematische schulden als zij die al hebben. Daarnaast beperken we de gevolgen van het leven met financiële problemen. We zorgen ervoor dat minder Rotterdammers – en dus ook minder kinderen – leven in armoede. Met effectief en preventief beleid doorbreken we de intergenerationele 'armoedecirkel', zodat we kinderen en jongeren beter perspectief bieden om zich gezond, veilig en kansrijk te ontwikkelen. Onze inzet richt zich op het voorkomen van problemen (preventie), het uit de problemen komen (ondersteuning en activering) en bieden van perspectief. Dit doen we op een manier die voor alle Rotterdammers, ongeacht hoogte van het inkomen, toegankelijk is door hen proactief te benaderen met ons hulpaanbod. Om beter te weten wat Rotterdammers nodig hebben en om ervoor te

zorgen dat de ondersteuning laagdrempelig is, blijven we nauw samenwerken met ervaringsdeskundigen. Belangrijk onderdeel in onze aanpak is dat we een actieve houding van de Rotterdammer verwachten in de fase van ondersteuning en activering. Alleen dan kan armoede effectief worden aangepakt en in de toekomst voorkomen.

Kinderarmoede

Het aanpakken van kinderarmoede heeft hoge prioriteit en raakt alle doelen in dit beleidskader. Opgroeien in armoede remt de ontwikkeling van kinderen. Het heeft een slechte invloed op de ontwikkeling van de hersenen van kinderen en dat is onomkeerbaar. Opgroeien in armoede vergroot het risico om ook als volwassene in armoede te leven, en dit over te dragen aan de volgende generatie (intergenerationele overdracht van armoede). Kinderarmoede moet de komende jaren aantoonbaar verminderen. Daarbij richten we ons op het creëren van gelijke kansen voor kinderen en jongeren. Om ervoor te zorgen dat het beleid gericht op gezinnen in armoede effectief en goed onderbouwd is, werken we samen met de wetenschap. Een voorbeeld van deze samenwerking is het onderzoeksprogramma Kinderarmoede. Financiële educatie is een belangrijk element in deze aanpak.

Leeswijzer

'Rotterdam voor iedereen' beschrijft onze visie en missie, onze doelen en de acties die we uit gaan voeren om deze doelen te behalen en de komende 4 jaar armoede en schulden in Rotterdam te voorkomen en aan te pakken.

Beleid maken mét de stad

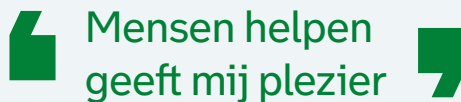
Brede Raad 010 en Warm Rotterdam zijn onafhankelijke adviesraden van het Rotterdamse stadsbestuur. Meriem Laamairi is lid van Brede Raad 010 en Andrea Karremans is als ervaringsdeskundige betrokken bij Warm Rotterdam. Zij vertellen wat hen bezighoudt in de strijd tegen armoede in Rotterdam.

Meriem heeft als zorgmanager in de gehandicaptenzorg een groot netwerk. Via die weg kwam zij in contact met Brede Raad 010. Doordat ze dicht bij de Rotterdammer staat, weet zij goed wat er speelt in de stad. Dat komt goed van pas in haar werk voor Brede Raad 010, want de gemeente betreft die signalen steeds vaker bij de ontwikkeling van nieuw beleid.

Eén plek voor hulp

Als je Meriem vraagt waar zij van droomt, dan is het een samenleving zonder armoede. Maar tot het zover is, wenst ze dat als iemand hulp nodig heeft, deze onder één dak te vinden is. Dat er een plek is waar iemand een slaapplek, eten en drinken krijgt en tot rust kan komen. Pas dan is volgens Meriem iemand in staat om de stap naar financiële redzaamheid te zetten, al dan niet onder begeleiding.

**Mensen helpen
geeft mij plezier**

'Mensen helpen geeft mij plezier'

Meriem doet naast haar werk ook vrijwilligerswerk. Hoe combineert zij dat? 'Ik doe dingen die ik leuk vind, daar krijg ik energie van. Mensen helpen geeft mij plezier. En zo draag ik ook mijn steentje bij.'

Andrea Karremans is ervaringsdeskundige bij Warm Rotterdam en contactpersoon voor Hulp- en Adviescentrum 'Het Trefpunt'. Ze besteedt een groot deel van haar tijd aan het ondersteunen van mensen met financiële problemen.

Luisterend oor en lastige formulieren

Bij Het Trefpunt komen mensen met de meest uiteenlopende vragen langs, zegt Andrea: 'We zijn om te beginnen een luisterloket. Mensen uit de buurt doen hun verhaal bij ons. Een luisterend oor lucht vaak al op.' Buurtbewoners lopen ook binnen omdat ze hulp nodig hebben bij het invullen van formulieren, voor een toeslag of regeling. 'In aanvraagformulieren wordt soms nog lastige taal gebruikt. Ook gaat er veel digitaal, terwijl lang niet iedereen een DigiD heeft. Daar helpen we de mensen dan bij.'

Voldoening na een dag bewoners helpen

Andrea heeft zelf ook het nodige meegemaakt. Daardoor kan zij zich goed inleven in de bezoekers van Het Trefpunt en dat maakt haar inzet extra waardevol. Andrea haalt veel voldoening uit het helpen van mensen, want 'armoede is geen keuze', zegt ze.

1. Probleemschets: Armoede is meer dan weinig geld

1.1 Definities

Armoede

Bij armoede wordt vaak direct gedacht aan het hebben van (te) weinig geld. Maar de vraagstukken en uitdagingen die met armoede samenhangen, gaan over méér dan geld. Zij gaan ook over materiële, culturele, sociale aspecten en gezondheid. Gemeente Rotterdam volgt de definitie van de Europese commissie:

‘Mensen zijn arm wanneer de materiële, culturele en sociale middelen onvoldoende zijn om op een manier te leven die als minimaal aanvaardbaar wordt gezien in de samenleving waarin men leeft’.

Minimaal aanvaardbaar wil zeggen te weinig financiële mogelijkheden hebben om de minimaal noodzakelijke goederen en voorzieningen te bekostigen. Met andere woorden: iemand is arm wanneer die onvoldoende inkomen heeft voor bijvoorbeeld voeding, een goede woning of participeren aan de samenleving.

Schulden

Niet elke schuld of betalingsachterstand is meteen een probleem. Gemeente Rotterdam hanteert de definitie van de NVVK: een problematische schuldsituatie is

‘Een situatie waarin te voorzien is dat een natuurlijke persoon schulden niet zal kunnen blijven afbetalen of is gestopt met afbetalen. In ieder geval een situatie waarin niet binnen 36 maanden alle openstaande vorderingen betaald kunnen worden (met een betalingsregeling)’.

Afhankelijk van de individuele situatie kan ook een lagere schuld tot een problematische situatie leiden. We helpen daarom ook Rotterdammers die geen problematische schulden als zij zich bij ons melden, ongeacht de hoogte van hun inkomen.

1.2 De cijfers

Armoede

Inkomen

In 2021 hadden rond

Rotterdamse Huishoudens

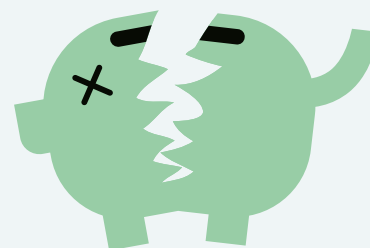
54.000

Rotterdammers

85.000

Een inkomen tot

110% van het wettelijk sociaal minimum

Kinderen

Rond

18.000

minderjarige kinderen
leven in een huishouden
met een dergelijk inkomen

3 jaar of langer

Rotterdamse huishoudens

32.600

leven langdurig in armoede
(4 jaar of meer)

Armoede

Bron van inkomsten

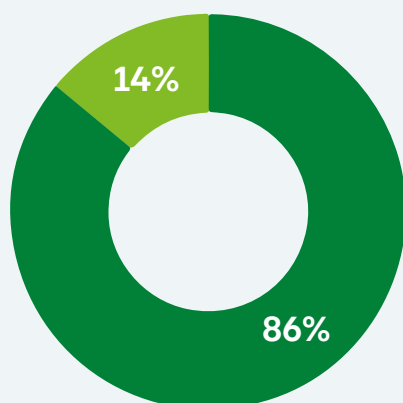
Huishoudens met een laag inkomen

86%

heeft inkomen uit een
(bijstands- of AOW) uitkering

14%

uit werk (loondienst
of eigen bedrijf)

Schulden

Rotterdam

In 2021

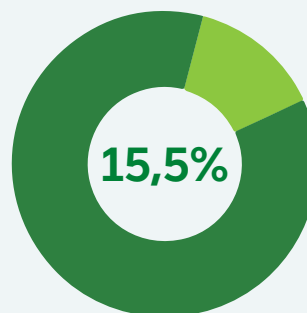
Rotterdammers

49.650

hadden in oktober 2021
een problematische schuld

Dat is

van alle huishoudens*

*In Charlois Feyenoord en Delfshaven woont het grootste gedeelte van deze huishoudens

Schuld

In 2022

Totale Schuld

€52,1M

bij aanvang van hun schuld-
dienstverleningstraject

Rotterdammers

5.100

hebben zich aangemeld voor schulddienst-
verlening bij het Expertiseteam Financiën
(ETF) of de kredietbank Rotterdam

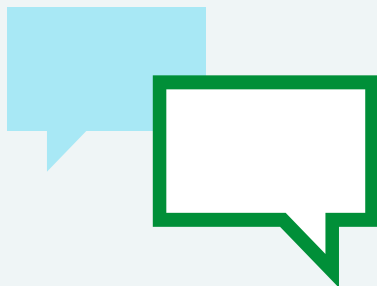

Aanmeldingen

In 2022

Intake gesprekken
gehouden

4.459

Dat is

van het aantal aanmeldingen

Zoek hulp: Hoe langer je wacht, hoe langer de weg terug is

Franksjen Vos (24 jaar) heeft een nare tijd met geldzorgen en veel stress achter de rug. Zij vertelt hoe zij met professionele hulp en doorzettingsvermogen weer positief in het leven is komen te staan.

Franksjen staat er niet meer alleen voor

Franksjen: 'Mijn moeder woonde op Aruba en overleed op eerste kerstdag. Ik ben toen op Aruba alles gaan regelen en ben daar bijna twee maanden gebleven. In de tussentijd zijn mijn zus – bij wie ik woonde – en ik in Rotterdam uit huis gezet. Gelukkig mocht ik bij terugkomst bij een vriendin logeren, maar het was geen fijne tijd.' In die periode probeert Franksjen het leven weer op te pakken, maar dat is lastig. Ze is in de rouw, en staat er grotendeels alleen voor. Met haar financiën gaat het de verkeerde kant op en de eerste schulden ontstaan. En die beginnen op te lopen.

Hulp van de gemeente

Na acht maanden zet Franksjen haar schaamte opzij en trekt ze aan de bel bij het Wijkteam bij haar in de buurt. Dankzij het Wijkteam van de gemeente komt ze in contact met Tiarra, trajectbegeleider bij de afdeling Grip op Geldzaken. Tiarra helpt mensen met geldzorgen. Tiarra: 'Franksjen en ik hebben samen gekeken naar een oplossing hoe we haar financiën op orde konden krijgen. Dit gaf haar rust. Uiteindelijk heb ik haar aangemeld voor een schuldhulptraject.'

Zonnige toekomst

Franksjen heeft hard gewerkt om haar financiën weer op orde te krijgen: binnenkort is ze vrij van schulden. Ook gaat ze naar school en werkt ze in een kledingwinkel. Ze heeft weer toekomstperspectief. Ze kan nog steeds bij Tiarra aankloppen als ze ergens hulp bij nodig heeft. Franksjen staat er niet meer alleen voor. Haar advies voor mensen met geldzorgen? 'Zoek hulp. Hoe langer je wacht, hoe langer de weg terug is. Als ik het kan, kan jij het ook!'

1.3 Evaluatie en monitoring

De effecten van onze aanpak gaan we nauwlettend volgen. Het effectief inzetten van de middelen wordt als volgt geëvalueerd en gevolgd:

1.

Voortgangsbrief

Elk voorjaar stuurt het college een voortgangsrapportage van dit beleidskader naar de gemeenteraad. Deze rapportage herhalen we elk volgend jaar. De verschillende pilots evalueren we direct na afloop. Deze uitkomsten publiceren we jaarlijks in de voortgangsrapportage. We rapporteren hierin ook over de voortgang van de overige acties en de effecten hiervan. De effecten hebben we per doel onder het kopje 'beoogd effect' toegevoegd, waarbij sommige doelen en/of acties beter meetbaar zijn dan andere.

2.

Monitors

Jaarlijks stuurt het college de 'Monitor Armoede en schulden' naar de gemeenteraad, met de recentste cijfers over armoede en schulden in Rotterdam. De monitor bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een beschrijving van de doelgroep van het Rotterdamse armoedebeleid (huishoudens met een inkomen tot 110 procent van het wettelijk sociaal minimum). Naast deze beschrijving worden ook de ontwikkelingen in de doelgroep op de korte termijn en de lange termijn beschreven.
- Een analyse van de in- en uitstroom uit de doelgroep en een beschrijving van de ontwikkeling op de lange termijn;
- Een overzicht van de Rotterdamse huishoudens met problematische schulden en de resultaten van de Rotterdamse schuldenaanpak;
- Een beschrijving van het gebruik van gemeentelijke inkomensondersteunende voorzieningen in het kader van het armoedebeleid en de ontwikkelingen hierin op de korte termijn en de lange termijn.

Op ons verzoek stelt het Nibud elk jaar een 'Minima Effect Rapportage' op. Hierin kunnen we goed monitoren of onze inkomensondersteunende voorzieningen nog toereikend zijn.

3.

Wetenschap

We hebben bij de ontwikkeling van dit beleidskader aandacht besteed aan de effectiviteit van de doelen en acties.

- a. Deze collegeperiode werken we nauw samen met het onderzoeksprogramma 'Kinderarmoede'. Hierin werken de lector kinderarmoede van de Hogeschool Rotterdam en de Bijzonder Hoogleraar Kinderarmoede van de Erasmus Universiteit samen. Met de uitkomsten van dit onderzoek kunnen we onze aanpak verder ontwikkelen en verbeteren. De wetenschappers denken ook breder mee over het armoede- en schuldenbeleid en de uitvoering hiervan.
- b. Bij de nieuwe armoede- en schuldenaanpak hebben we gekeken welke risico- en/of beschermende factoren van invloed zijn. Deze factoren zijn tot stand gekomen op basis van een groot aantal verschillende wetenschappelijke onderzoeken en worden in een model weergegeven en komen voor uit het factorenmodel (Stoorvogel en Wiering, 2022). Door van deze inzichten gebruik te maken geven we de ontwikkeling en uitvoering van ons beleid een wetenschappelijke basis. Het laat zien welke factoren een kansrijk, veilig en gezond leven van kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen beïnvloeden.

De belangrijkste factoren die samenhangen met armoede zijn: stress, psychische problemen, trauma en ingrijpende jeugdervaringen, sociaal-emotionele vaardigheden, opvoedvaardigheden, schoolprestaties, fysieke ongezondheid en ongezond gedrag, criminaliteit, dementie, huiselijk geweld en kindermishandeling, geboorte-uitkomsten, sociale steun, cognitief functioneren en financiële geletterdheid.

Bij de acties die we inzetten houden we rekening met bovenstaande factoren. Deze acties worden in hoofdstuk 7 Verder uitgewerkt. Daarnaast werken we aan een verdere doorontwikkeling zodat dit een nog steviger basis geeft voor een integrale armoede-aanpak. Een aantal voorbeelden:

- Verschillende acties, waaronder die van doel 5 (vergroten financiële redzaamheid), dragen bij aan de factor financiële geletterdheid.
- De acties, waaronder die van doel 7 (vergroten instroom in de schuldhulpverlening en verkleinen uitval tijdens trajecten), dragen bij aan het verminderen van stress en psychische problemen, doordat mensen meer controle krijgen over hun financiële situatie.
- Sociaal incasseren (doel 9) vermindert de risicofactor 'stress'. Door onze gemeentelijke vorderingen op een menselijke en persoonlijke wijze te incasseren, ervaren mensen minder stress.
- Door samen te werken bereiken we meer mensen met financiële problemen. En dat zorgt weer voor een afname van risicofactoren als stress en ongezond gedrag.
- We maken gebruik van de beschermende factor sociale steun om Rotterdammers te vinden en te helpen met armoede en schulden aan de slag te gaan.
- Naast onze gemeentelijke aanpak zijn er ook veel informele organisaties die met hun activiteiten bijdragen aan deze factoren. De factor sociale steun wordt bijvoorbeeld grotendeels gestut door informele organisaties in de wijk waar Rotterdammers zich veilig en vertrouwd voelen.

2. Visie en ambities

2.1 Visie

Onze visie op de aanpak van armoede is gericht op drie onderdelen:

- **Toegankelijkheid**
Armoede en schulden: het kan iedereen overkomen. Soms door je eigen schuld, soms volledig buiten je eigen schuld. We zorgen ervoor dat Rotterdammers, ongeacht de hoogte van het inkomen, die dat nodig hebben gebruik kunnen maken van goede, toegankelijke ondersteuning. We benaderen de Rotterdammer proactief met ons hulpaanbod.
- **Preventie, ondersteuning en perspectief**
Onze ondersteuning richt zich op
 - 1) het voorkomen van problemen (preventie),
 - 2) het uit de problemen komen (ondersteuning en activering) en
 - 3) het bieden van perspectief.Om beter te weten wat Rotterdammers nodig hebben en om ervoor te zorgen dat de ondersteuning laagdrempelig is, werken we nauw samen met ervaringsdeskundigen en partners in de stad.
- **Extra aandacht voor kinderen die opgroeien in armoede**
Om te voorkomen dat armoede van generatie op generatie wordt doorgegeven, is het belangrijk zo vroeg mogelijk in het leven van kinderen ondersteuning te bieden. Op de lange termijn leidt dit tot minder maatschappelijke kosten en minder ongewenste maatschappelijke gevolgen.

2.2 Ambities

Het coalitieakkoord is duidelijk: we gaan door op de ingezette weg om armoede en schulden aan te pakken. Wij vertalen in dit beleidskader het coalitieakkoord naar de volgende ambities:

- We helpen meer Rotterdammers uit de problematische schulden.
- We beperken de gevolgen van het leven met financiële problemen door hen te ondersteunen met aanvullende begeleiding en inkomensondersteunende regelingen zolang de schulden bestaan. We weten dat het gemeentelijke hulpaanbod versnipperd wordt aangeboden. Vanuit armoede en schulden leveren we een bijdrage aan het meer centraal toegankelijk maken van het aanbod dat er is, zowel de inkomensondersteunende voorzieningen als de schulddienstverlening.
- We zorgen ervoor dat minder Rotterdammers – en dus ook minder kinderen – leven in armoede. Met effectief en preventief beleid doorbreken we de intergenerationale ‘armoedecirkel’, zodat kinderen en jongeren een beter perspectief krijgen om zich gezond, veilig en kansrijk te ontwikkelen.

'Geven maakt rijk'

Anna Tak zet zich in voor Stichting ANDERS in Rotterdam. Onder het motto 'geven maakt rijk', helpt de stichting Rotterdammers die met hun hulpvraag nergens anders terecht kunnen. Anna noemt zichzelf een hulpmakelaar: 'Stichting ANDERS koppelt ondernemers in onze stad aan Rotterdammers in een kwetsbare positie.'

85% van de hulpaanvragen wordt succesvol gematcht

Een voorbeeld is de Rotterdamse Tandartsendag: een dag waarop 40 tandartsen en 150 mondzorgprofessionals zich belangeloos inzetten voor mensen die mondzorg nodig hebben. Minder bekend zijn 'gewone' hulpvragen. Bijvoorbeeld de hulpvraag van een man die met veel plezier in de horeca werkte, maar ernstige schouderklachten kreeg. 'Hij verloor zijn baan toen de zaak door corona dicht moest. Hij had fysiotherapie nodig, maar was daar niet voor verzekerd. Diezelfde maand kwam ook zijn relatie ten einde. Zijn vriendin verhuisde, maar had zich niet uitgeschreven. Hierdoor klopte de toeslag van meneer niet meer en kreeg hij schulden.'

De perfecte match

Via zijn vrijwilligerswerk bij de Gaarkeuken kwam meneer terecht bij Anna van Stichting ANDERS. Zij ging bij hem op huisbezoek en besprak de situatie met hem. Zij zag dat de vloer er slecht aan toe was, en dat meneer geen kleding meer had waarin hij er verzorgd uitzag. Anna belde haar netwerk. Een fysiotherapeut behandelde zijn schouder, een andere ondernemer stelde een vloer ter beschikking en na een bezoekje aan Dress for Success kon de man in een geschikte outfit (en met zelfvertrouwen) gaan solliciteren.

Iedereen wordt geholpen

In 2022 koppelde Anna samen met haar team 298 Rotterdammers aan een ondernemer. Ongeveer 85 procent van de hulpaanvragen die ANDERS ontvangt, wordt succesvol gematcht. De overige hulpvragen verwijzen zij door, zodat iedereen wordt geholpen. Stichting ANDERS vraagt aan elke Rotterdammer die hulp heeft ontvangen, om ook een goede daad te doen. Anna: 'Want, zeggen wij: Geven maakt rijk!'

3. Pijlers

Onze visie en ambitie werken we uit op basis van drie pijlers. De pijlers zijn de lijnen waarlangs we de visie en de missie deze collegeperiode verder tot uitvoering brengen.

1.

Preventie

We zetten in op de preventie van armoede en schulden. Voorkomen is beter (en goedkoper) dan genezen. Het is belangrijk in een vroeg stadium te signaleren dat er financiële problemen zijn, om verdere problemen te voorkomen. Heeft iemand al schulden, dan is het veel moeilijker (en kostbaarder) om hieruit te komen.

2.

Ondersteuning en activering

Rotterdamers die in armoede leven of schulden hebben, hebben recht op goede ondersteuning vanuit de gemeente. Met (integrale) ondersteuning kunnen de problemen beheersbaar gemaakt worden (korte termijn) en opgelost worden (lange termijn). Hiermee voorkomen we ook grotere maatschappelijke problemen in onze stad op langere termijn. Onze ondersteuning moet wenselijk, redelijk en menselijk zijn.

3.

Samen verantwoordelijk

Het aanpakken van schulden is niet alleen een verantwoordelijkheid van de gemeente. Het is een complex probleem waaraan veel partijen een bijdrage kunnen leveren. Daarom hebben we ieders inbreng nodig: die van het Rijk, informele en formele partners in de stad. Maar ook binnen de gemeentelijke organisatie hebben we vanuit verschillende disciplines een gezamenlijke verantwoordelijkheid. Alleen samen kunnen we de situatie veranderen van Rotterdamers die leven in armoede en/of met schulden.

3.1 Domeinoverstijgend

Armoede en schulden raken niet alleen de mensen die ermee te maken hebben, maar de hele stad. Bijvoorbeeld door:

- Oplopende zorgkosten (WMO/zorgpremie) door bijvoorbeeld stress;
- Huisuitzettingen (kosten maatschappelijke opvang);
- Uitval van kinderen op school en voortijdig schoolverlaters;
- Druk op de jeugdzorg (met bijbehorende kosten);
- Gemiste inkomsten bij schuldeisers (bedrijven) die schulden kwijtschelden;
- Kosten voor deurwaarders en incassokosten.

Het is belangrijk dat de verantwoordelijkheid van het voorkomen en aanpakken van armoede en schulden gezamenlijk gedragen wordt. De gemeente heeft hier een voorbeeldrol in. We ontwikkelen diverse interventies en stimuleren andere partijen om ook hun verantwoordelijkheid te nemen.

3.2 Het rijk

De gemeente speelt geen rol bij inkomenspolitiek. Dat is wettelijk geregeld. Zoals DIVOSA dit op haar website beschrijft:

‘Gemeenten vervullen hun rol als vangnet voor inwoners met een laag inkomen, die niet of moeilijk kunnen rondkomen. Zij richten hun minimabeleid in om mensen, ondanks een laag inkomen, mee te laten doen en een toekomst te bieden. Maar gemeenten kunnen en mogen geen inkomenspolitiek voeren.’

Het Rijk is verantwoordelijk voor de bestaanszekerheid van burgers. Deze bestaanszekerheid is het afgelopen jaar onder druk komen te staan. Niet alleen voor mensen met een uitkering maar ook voor mensen die (fulltime) werken. Bestaanszekerheid kan gerealiseerd worden door het inkomen te verhogen, zodat de koopkracht in stand blijft. Maar ook door het systeem van toeslagen en andere aanvullende inkomenscomponenten anders vorm te geven of belastingverlaging. Voor veel Rotterdammers is er op dit moment geen sprake van bestaanszekerheid en wordt er naar de gemeente gekeken voor ondersteuning. Zolang het Rijk hier, als verantwoordelijke, onvoldoende actie in onderneemt, komen we niet tot een structurele oplossing van de armoede-problematiek. Daarom ondernemen we een stevige lobby richting het Rijk. Onder andere voor een verdere verhoging van het minimumloon, het vereenvoudigen van het toeslagensysteem en het verbeteren van de financiële positie van mensen met een beperking of chronische ziekte.

3.3 Partners

Met informele organisaties worden die organisaties bedoeld die buiten de aanbestedingen re-integratie, Wmo, zorg en jeugdhulp vallen, maar die wel gerelateerde diensten en ondersteuning aan bewoners bieden. Informele organisaties in de stad zijn van onschatbare waarde en spelen een belangrijke rol in de aanpak van armoede en schulden. Deels omdat zij in de buurt zijn en deels omdat zij het vertrouwen hebben van Rotterdammers in kwetsbare situaties, waar de gemeente dit niet altijd heeft. Zij zijn de ogen en oren in de wijken en zijn vaak het voorportaal voor de gemeentelijke dienstverlening of bieden

juist maatwerk als de gemeente dit (soms door wettelijke beperkingen) niet kan of lukt. Binnen deze informele organisaties spelen vrijwilligers (sleutelfiguren) een belangrijke rol in het bereiken van Rotterdammers. We zien het als onze taak deze informele organisaties goed te faciliteren met informatie en (financiële) middelen zodat zij deze rol goed kunnen uitvoeren.

Ook formele organisaties, zoals scholen en huisartsen, spelen een belangrijke signalerende rol in de aanpak van armoede en schulden. Rotterdammers die financiële problemen hebben, komen vaak ook op deze plekken. We zien het als onze taak om deze organisaties goed te faciliteren en ondersteunen. Dit doen we onder andere met het aanbieden van de juiste informatie.

3.4 Integrale aanpak binnen stadsbestuur

De aanpak van armoede en schulden vraagt om een integrale manier van samenwerken, juist ook binnen de gemeente. Armoede raakt de portefeuilles van alle wethouders, en het hele college voelt de verantwoordelijkheid om gezamenlijk de armoede in de stad aan te pakken. Daarom werken we onder andere samen op het gebied van:

- **Werk en Inkomen**

Een deel van de mensen met een bijstandsuitkering leeft in armoede en/of met schulden. Werk kan zorgen voor meer inkomen en daardoor ook voor meer zicht op een schulden(zorg)vrije toekomst. De werkcoaches van het cluster Werk en inkomen helpen mensen in de bijstand bij het vinden van betaald werk. Om dit zo duurzaam mogelijk aan te pakken, helpt het de werkcoach zicht te hebben op de financiële en persoonlijke situatie van de werkzoekende. En op de ondersteuning die de werkzoekende al krijgt van de gemeente. De geldende privacyregels belemmeren ons echter bij het samenbrengen van deze interne, gemeentelijke informatie. We onderzoeken hoe we intern meer gegevens kunnen uitwisselen, zodat we de werkzoekenden beter kunnen helpen. Het is belangrijk dat de samenwerking tussen Maatschappelijke Ontwikkeling en Werk en Inkomen goed verloopt, met korte lijnen en duidelijke afspraken. Zo zorgen we ervoor dat als er in het kader van de Participatiewet een zorgwekkende schuldensituatie wordtesignaleerd, dit adequaat wordt doorgegeven aan het juiste team. Ook geldt dat het vinden en behouden van betaald werk voor mensen in de bijstand het verschil kan maken.

- **Taal en basisvaardigheden**

Een gebrek aan basisvaardigheden leidt vaak tot armoede en structurele armoede leidt tot een gebrek aan basisvaardigheden. De basisvaardigheden taal, digitale vaardigheden en rekenen spelen hierbij een leidende rol. Het aanleren van basisvaardigheden moet zo vroeg mogelijk beginnen. Daarom zetten we in op tijdige (voorschoolse) educatie bij kinderen om te voorkomen dat het hen in de rest van hun leven aan basisvaardigheden ontbreekt. Binnen het beleid basisvaardigheden ('Rotterdam Vaardig Verder') is expliciet aandacht voor de relatie tussen basisvaardigheden en armoede en schulden. Er worden gratis cursussen aangeboden die in het teken staan van wonen, klimaat en energie. Ook is er aandacht voor het herkennen en begrijpen van aanvraagformulieren en worden relevante regelingen en/of toeslagen besproken met de deelnemers. Intern worden eerstelijnsmedewerkers van de gemeente getraind in het herkennen van mensen die moeite hebben met basisvaardigheden. Ook wordt hun geleerd hoe zij kunnen handelen en doorverwijzen naar passend hulpaanbod. Verder

vragen we ervaringsdeskundigen om brieven en andere vormen van communicatie van de gemeente te testen op begrijpelijkheid en passen we deze aan.

- **Gezondheid**

Leven in armoede heeft een negatieve invloed op de psychische en fysieke gezondheid van mensen. Aanhoudende stress door een laag inkomen of schulden, is schadelijk. Mensen in armoede hebben een kortere levensverwachting.

Rotterdam biedt aan mensen met de laagste inkomens het 'VGZ Rotterdampakket', een zorgverzekeringspolis met uitgebreide vergoedingen voor zorg en financiële regelingen voor armoedebestrijding. Het is daarmee een voorliggende voorziening op Wmo-regelingen en de bijzondere bijstand. Het VGZ Rotterdampakket draagt direct bij aan het verkleinen van gezondheidsverschillen, het voorkomen van zorgmijding en financiële stress, het verkleinen van het risico op betalingsachterstanden en het verlagen van problematische schulden. In de gemeentepolis zijn preventieprogramma's opgenomen zoals 'Omgaan met stress'. Voor de komende jaren hebben VGZ en de gemeente zich ten doel gesteld dat er meer Rotterdammers gebruik maken van preventieprogramma's.

- **Welzijn**

De afdeling Welzijn en Preventie werkt samen met de welzijnsorganisaties in Rotterdam. Deze organisaties voeren in de gebieden de brede welzijnsopdracht uit. Een onderdeel van deze opdracht is inzet op armoede en schulden. Deze inzet bestaat uit (vroeg) signalering en toe leiden van Rotterdammers naar passende hulp en ondersteuning. Daarnaast verlenen de welzijnspartijen lichte vormen van ondersteuning door bewoners te helpen bij hun vragen over financiën, zoals hulp bij het invullen van formulieren. Ook hebben de welzijnspartijen een belangrijke rol in het verbinden van partijen uit de wijk, bijvoorbeeld door het faciliteren van een armoedeplatform.

- **Onderwijs**

De school is een vindplaats voor gezinnen die leven in armoede, al deze gezinnen komen elke schooldag op de basisscholen. De school heeft daarom een belangrijke signalerende rol. Een concrete actie die kan helpen bij het aanpakken van armoede via onderwijs is het opzetten van schoolzorgteams. De meerwaarde van de schoolzorgteams is onder andere de aansluiting van het wijkteam op scholen, wat een betere toegang tot armoedebestrijding en schuldhulpverlening voor kinderen en gezinnen bewerkstelligt.

Kinderen die opgroeien in armoede beginnen vaak al met een achterstand aan de basisschool met als gevolg een grote kans op een minder succesvolle schoolcarrière dan kinderen met een betere startpositie. En dus een grotere kans op een laag inkomen en armoede. Daarom is voorschoolse educatie voor jonge kinderen zo belangrijk.

- **NPRZ**

Het doel van het Nationaal Programma (NPRZ) is dat iedereen op Zuid een zinvolle dagbesteding heeft: kinderen gaan naar school en volwassenen zijn aan het werk. In het Uitvoeringsplan 2023 – 2027 van het NPRZ is de doelstelling opgenomen om in 2031 een daling te hebben bewerkstelligd van het aantal kinderen dat in armoede opgroeit naar proportioneel aandeel van de stad. In alle pijlers van dit plan is aandacht voor het verkleinen van armoede en schulden. In de pijler Thuisbasis op orde hebben we afgesproken dat de gemeente er naar streeft om de aanpak van armoede

en schulden proportioneel in de wijken van Zuid te laten landen. Zo verkennen we bijvoorbeeld momenteel hoe de Children's Zone aanpak van de wijkteams op Zuid en de gezinsaanpak elkaar kunnen versterken. In 2023 werken we de afspraken in het kader van dit beleidskader en deze pijler verder uit in samenwerking met het NPRZ. Daarnaast is er met de interventies van Kiezen voor Vakmanschap in NPRZ een aanpak ontwikkeld om jongeren in Rotterdam-Zuid structureel te begeleiden bij het kiezen voor opleidingen in kansrijke sectoren met voldoende perspectief op werk. Vanuit het programma Samen voor Zuid (pijler Werk) wordt gewerkt aan het toeleiden van mensen uit de bijstand naar duurzaam werk. In de pijler Wonen is er aandacht voor verduurzaming en in het kader van de pijler Veilig zijn er afspraken gemaakt over de inzet van verschillende interventies om kinderen en jongeren weerbaarder te maken tegen criminaliteit.

Zoals in het Uitvoeringsplan 2023-2027 van het NPRZ is aangegeven, is cofinanciering van het Rijk randvoorwaardelijk. Momenteel worden hier gesprekken over gevoerd met het Rijk.

- **Duurzaamheid**

Mensen met weinig geld kunnen het zich niet veroorloven om te investeren in duurzaamheid, en bijvoorbeeld geen energiezuinigere wasmachine kopen of zonnepanelen aanschaffen. Hierdoor worden deze Rotterdammers vaker door energiearmoede geraakt. Als gemeente werken we aan een integrale aanpak. We verspreiden via diverse kanalen concrete tips over besparen op energie. En we dringen bij woningcorporaties erop aan dat woningen van mensen in armoede versneld verduurzaamd moeten worden.

- **Wonen**

Een goede en betaalbare woning is een noodzakelijke voorwaarde om mee te kunnen doen in de samenleving. Wonen is een collegebrede opgave en raakt verschillende levensdomeinen van burgers. De afgelopen jaren is met woningcorporaties samengewerkt aan betaalbaarheid van wonen en aan armoede- en schuldenproblematiek. Door de hoge energieprijzen hebben steeds meer Rotterdammers te maken met energiearmoede. Er zijn maatregelen genomen op het gebied van energiebesparing – denk aan de energieklassers –, verduurzaming van woningen en het opwekken van energie. De woningbouwcorporaties vervullen hierin een belangrijke rol. We verstevigen daarom de samenwerking met de woningcorporaties om energiearmoede aan te pakken.

- **Aanpak toeslagenschandaal**

Gedupeerde ouders in het Toeslagenschandaal is ongekend onrecht aangedaan door de Rijksoverheid. In de brede hersteloperatie Kinderopvangtoeslag is het financieel herstel van gedupeerde ouders een verantwoordelijkheid van het Rijk. Voor de Brede Schuldnaanpak hebben we als gemeente een rol vanuit de invorderingskant. Ook ondersteuning op de vijf leefgebieden aan gedupeerde ouders en hun kinderen is een gemeentelijke taak. Het doel is gedupeerde ouders en hun kinderen een nieuwe start te bieden.

In de komende jaren blijven we ons inzetten voor een nieuwe start voor de gedupeerde ouders. Het uitgangspunt is dat de gedupeerde ouders bij het inrichten van hun leven niet meer afhankelijk zijn van de gemeente of andere instanties. We helpen de ouders zelf de regie te pakken in hun dagelijks leven, nu en in de toekomst. De behoeften en de wensen van de ouders stellen we centraal. We bieden praktische hulp en ondersteuning.

We willen dat onze medewerkers weten dat we er voor hen zijn'

In 2022 heeft gemeente Rotterdam de handreiking 'Eerste hulp bij geldzorgen van medewerkers' ontwikkeld. De handreiking kwam tot stand na een proefonderzoek over dit onderwerp, bij zorgorganisatie Aafje. Thea Laurens, werkzaam bij Aafje, heeft aan de handreiking meegewerkt.

Bij Aafje Hulphuis in Barendrecht werken zo'n 2.000 medewerkers. 'Onze collega's, onder wie veel alleenstaande moeders, hebben vaak parttime contracten. Deze groep is financieel kwetsbaar, zeker nu de prijzen zo stijgen', weet Thea. 'Als werkgever willen we onze medewerkers persoonlijk hulp aanbieden wanneer zij zorgen hebben over geld, zodat de stap om hulp te zoeken klein is. Veel van onze medewerkers wonen in Rotterdam, en daarom hebben we hierover contact gezocht met de gemeente. Zo is de samenwerking begonnen'.

Ontzorgen

De werkwijze van deze hulpverlening bestaat uit een aantal punten. 'Ten eerste zoeken we actief contact met een collega als we merken dat deze geldzorgen heeft. Ten tweede zorgen we ervoor dat zij direct bij de juiste persoon bij de gemeente terechtkomen voor hulp. Door onze goede contacten bij de gemeente verloopt dat soepel. Als een collega het fijn vindt, ga ik mee naar afspraken bij de gemeente. We willen dat onze collega's weten dat we er voor hen zijn. Ten derde proberen we zo veel mogelijk preventief te werken, om bijvoorbeeld loonbeslagen te voorkomen. Met deze werkwijze proberen we te ontzorgen, waardoor de collega minder stress heeft en wellicht minder uitvalt door ziekte', vertelt Thea.

Met deze werkwijze proberen we te ontzorgen

Zichtbaar en benaderbaar

Een tip van Thea voor werkgevers die met de handreiking aan de slag gaan: 'Als je merkt dat collega's niet openstaan voor hulp, respecteer dat dan. Sommige collega's lossen liever hun eigen problemen op. Geef ze die ruimte. Wees wel zichtbaar en benaderbaar. Sta naast je collega's met een luisterend oor. Maar oordeel nooit, want geldzorgen: dat kan iedereen overkomen.'

De handreiking 'Eerste hulp bij geldzorgen van medewerkers' is gratis te downloaden via www.ondernemen010.nl.

4. Doelen en acties

In dit hoofdstuk werken we de doelen, die we vastgesteld hebben in de hoofdpijnennotitie, verder uit naar acties. Deze 10 doelen passen binnen de in hoofdstuk 3 genoemde pijlers. Per doel beschrijven we:

- Wat doen we al binnen bestaande middelen?
- Wat willen we meer/anders/nieuw doen?

1.

We benaderen meer Rotterdammers met financiële problemen proactief

De gemeente Rotterdam wil meer Rotterdammers proactief begeleiden bij financiële problemen. Door vroegtijdig signaleren en proactief benaderen, krijgen mensen tijdig de juiste ondersteuning en kunnen financiële problemen worden voorkomen.

Wat doen we al

- We zoeken contact met Rotterdammers met een (dreigende) betalingsachterstand. We weten dit onder andere aan de hand van datasignalen over betalingsachterstanden van huur, energie, zorgverzekering en water. We sturen een brief, bellen hen of doen een deurbezoek (afhankelijk van de hoogte van de betalingsachterstand).
- We werken samen met (informele) organisaties (welzijnspartijen, huisartsen, scholen en informele wijkorganisaties) op plekken waar veel Rotterdammers komen. Veel van deze organisaties hebben het vertrouwen van de Rotterdammers dat de gemeente soms niet meer heeft.

Samen werkt

Team Vroegsignalering bereikt Rotterdammers in een vroeg stadium om verergering van de schuldenproblematiek te voorkomen en sneller te werken aan een oplossing. Door samen te werken met verschillende organisaties vergroten we de bewustwording en de vindplaatsen. Per maand worden tussen de 4.000-5.000 signalen verwerkt. Met de Hogeschool Rotterdam (sociale studies en bedrijfskunde) is een samenwerking gestart om studenten te ondersteunen die achterstanden hebben in het betalen van hun collegegeld. Medewerkers van de Hogeschool Rotterdam kunnen studenten direct aanmelden bij de gemeente voor hulp bij hun financiën als zij dit willen. De hogeschool heeft door de samenwerking met de gemeente ook hun eigen incassoproces aangepast; het collegegeld kan in plaats van in 5 termijnen nu in 10 termijnen betaald worden.

Ook is er een samenwerking met De Startmotor op Zuid gestart. De organisatie voor jongerenhuisvesting merkte op dat ongeveer 25 procent van de huurders betaalachterstanden heeft. Huurders kunnen gebruik maken van een digitaal inloopsprekkuur en kunnen zich direct zelf aanmelden bij de gemeente of via een medewerker van De Startmotor voor hulp.

Verder werken we ook samen met bijvoorbeeld energieleveranciers om vroegtijdig het gesprek aan te gaan over beginnende betalingsachterstanden. En met het CAK werken we samen om jongeren tussen 18 en 27 jaar te bereiken die een betalingsachterstand hebben van hun zorgverzekeringspremie.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen

- We gaan meer investeren in vroegsignalering. Dit is een bewezen effectief middel om latere problemen te voorkomen. We gaan vanuit de Vraagwijzer, de wijkteams en het Expertise Team Financiën (ETF) meer samenwerken met de partners in de wijk. Dit doen we onder andere met een nieuwe pilot, die we bij doel 7 verder toelichten.
- We gaan partijen in de wijk die Rotterdammers met financiële problemen ondersteunen, beter voorzien van informatie over hulp bij financiële problemen. Deze informatie is nu te versnipperd of ingewikkeld en lastig te vinden. We zetten in op een gerichte communicatiemix, met onder andere folders, digitale vindplaatsen, video's ('explainers') en een nieuwsbrief. Met onze partners bekijken we wat zij nodig hebben en gaan hiermee aan de slag.
- We gaan meer geld investeren in informele organisaties in de stad. Jaarlijks bedraagt dit € 500.000 extra. In Rotterdam zijn veel initiatieven die Rotterdammers met (financiële) problemen op een laagdrempelige manier helpen. Deze organisaties zijn van onschatbare waarde voor de aanpak van armoede en schulden. Naast een nieuw beleidskader is er ook een nieuwe subsidieregeling armoede en schulden 2024-2025, met hierin de verschillende activiteiten waarvoor men subsidie kan aanvragen. Nieuw in de subsidieregeling is dat organisaties langer (voor twee jaar) subsidie kunnen ontvangen, ook kunnen zij voor een hoger bedrag subsidie aanvragen dan voorheen.

Beoogd effect

Effectieve vroegsignalering meten we door aan het einde van deze collegeperiode

1. Een stijging van het aantal partijen dat zich aansluit bij ons convenant vroegsignalering en daarmee datasignalen vroegsignalering met ons deelt.
2. Een stijgende lijn in het aantal aanmeldingen van het hulpteam geldzaken bij het ETF.
3. Een daling van de mediane schuld van Rotterdammers die ondersteuning voor hun financiële problemen van de gemeente krijgen. De mediaan is het middelste getal in de waarnemingen als je die getallen op volgorde zet. Je kan daarom zeggen dat 50% van de waarnemingen onder de mediaan en 50% boven de mediaan bevinden.

Al deze zaken zijn afhankelijk van o.a. capaciteit binnen de gemeente, het economisch klimaat en bijvoorbeeld het incassobeleid van schuldeisers. In 2023 starten we met de 0-meting.

2.

Elke Rotterdammer die recht heeft op een inkomensondersteunende voorziening, maakt daar gebruik van

Veel Rotterdammers weten niet of zij recht hebben op inkomensondersteuning. Daarnaast is er veel wantrouwen in de overheid, waardoor regelingen niet altijd aangevraagd worden. Ook de (digitale) aanvraagprocessen zijn voor veel mensen te ingewikkeld. Dit pakken we aan.

Wat doen we al

Gemeente Rotterdam kent diverse aanvullende inkomensondersteunende voorzieningen. Rotterdammers met een laag inkomen (vaak tot 130 procent wettelijk sociaal minimum) kunnen hiervan gebruikmaken. Het gaat om:

- Individuele Bijzondere Bijstand
- Individuele Inkomens Toeslag
- Studietoeslag
- Jeugdtegoed (leeftijden 4 tot en met 11 en 12 tot en met 17 jaar)
- AOW-tegoed
- VGZ Rotterdampakket (zorgverzekering)
- Kwijtschelding afvalstoffenheffing
- Stichting Meedoen (extern fonds, gefinancierd vanuit de gemeente)
- Jeugdfonds Sport en Cultuur (extern fonds, gefinancierd vanuit de gemeente)

Uit de Minima Effect Rapportage 2023 blijkt dat bijna alle huishoudens rond kunnen komen, als zij gebruikmaken van de regelingen en toeslagen waar zij recht op hebben. Maar het aanbod is onoverzichtelijk. Elke voorziening moet apart worden aangevraagd. En we bereiken niet alle rechthebbenden. Daardoor lopen sommige Rotterdammers honderden euro's per jaar mis. Tijdens de vorige collegeperiode is er gewerkt aan:

1. Het toegankelijker maken van de informatie over de inkomensondersteunende regelingen.
2. Een digitale omgeving waarin Rotterdammers advies kunnen krijgen over waar zij recht op hebben én waar eenvoudig de verschillende regelingen aangevraagd kunnen worden. In de tussentijd kunnen Rotterdammers via 'Bereken uw recht' zien waar zij recht op hebben.
3. Het versimpelen van aanvraagformulieren automatisch toekennen van regelingen als dit kan.

Bovenstaande punten hebben helaas tijdens de vorige collegeperiode nog niet geleid tot een digitale omgeving waarin Rotterdammers heel simpel advies krijgen over waar zij recht op hebben en dit ook direct kunnen aanvragen. Daarom gaan we hier in deze collegeperiode extra op inzetten.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen

De komende periode werken we, samen met ervaringsdeskundigen, aan onderstaande acties.

- In deze collegeperiode realiseren we een online adviesmodule. Met deze adviesmodule kunnen Rotterdammers eenvoudig zien op welke regeling zij aanspraak kunnen maken. Ook kunnen Rotterdammers met de adviesmodule uitzoeken welke invloed een verandering in hun inkomen of woon-/leefsituatie heeft op inkomensondersteunende regelingen.
- We gaan meer Rotterdammers, en de (in)formele organisaties die hen bereiken, informeren over het aanbod van inkomensondersteunende voorzieningen. Dit om

hen aan te zetten tot (eerder) hulp zoeken en accepteren, en gebruik te maken van de regelingen waar zij recht op hebben. Dit doen we in duidelijke taal, met een duidelijk handelingsperspectief, op verschillende manieren en via diverse kanalen. In de brieven aan Rotterdammers vertellen we in duidelijke taal hoe men om hulp kan vragen. Ook plaatsen we bijvoorbeeld online en offline meer berichten over de diverse regelingen.

- Tijdens de uitvoering van het actieplan Geldzorgen hebben we 'promoteams' ingezet. Deze teams maken op goedbezochte plekken in de wijk 'reclame' voor de beschikbare regelingen en ondersteuning, zoals de energietoeslag. Er zijn dan ook mensen ter plekke aanwezig die kunnen helpen bij het aanvragen. Dit jaar gaan we opnieuw promoteams inzetten in wijken waar het bereik van de inkomensondersteuning achterblijft, zoals van het AOW- en Jeugdtegoed, de Rotterdampas, of het VGZ Rotterdampakket. Door promoteams te combineren met de Sociale Straat van de Vraagwijzers kunnen Rotterdammers met verschillende (hulp)vragen in een keer geholpen worden.
- Om het aanvragen van regelingen eenvoudiger te maken, gaan we de inkomensondersteuning herijken. We passen de regelingen aan en vereenvoudigen het aanvraagformulier. We onderzoeken ook hoe we breder gebruik kunnen maken van de (technische) functionaliteiten van de Rotterdampas. Bijvoorbeeld door een voucher of waardebon op de Rotterdampas te zetten.

Beoogd effect

Voor de regelingen die al een bereik van (bijna) 100 procent hebben is het doel dit maximaal te behouden. Dit geldt voor:

- Kindtegoed
- Jeugdtegoed
- Kwijtschelding afvalstoffenheffing

Voor de regelingen die een lager bereik hebben is het doel minimaal bereik van 80 procent te realiseren aan het einde van de collegeperiode (2026). Dit geldt voor:

- AOW-tegoed
- Individuele Inkomensvoet

Op een aantal regelingen kunnen we geen doel stellen. Dat gaat om het Jeugdfonds Sport & Cultuur, Stichting Meedoen en het VGZ Rotterdampakket. Bij deze regelingen spelen meer factoren dan bij de andere regelingen. Het VGZ Rotterdampakket is alleen van waarde voor mensen met een laag inkomen én hoge zorgkosten. Voor Stichting Meedoen en Stichting Jeugdfonds geldt dat het aanvraagproces niet loopt via de gemeente. We hebben daarmee minder invloed op het vergroten van het bereik met de vereenvoudiging van onze inkomensondersteunende regelingen. Daarom stellen we voor deze regelingen geen doel, maar uiteraard monitoren we het bereik van deze regelingen wel in de Monitor Armoede en Schulden.

3.

Kinderen in armoede: een integrale aanpak

In Rotterdam groeit 1 op de 6 kinderen en jongeren op in gezin met een laag inkomen. Het vergroten van de kansen voor deze kinderen is ingewikkeld. Want voor het verminderen van de effecten van armoede zijn niet alleen de ouders, maar is ook de omgeving nodig. Het is daarom belangrijk dat er aandacht is voor gezinnen die meer kans hebben op armoede, zoals eenoudergezinnen en gezinnen met een migratieachtergrond. Als kinderen opgroeien in armoede, is de kans groot dat dit in de toekomst ook gebeurt met hun kinderen. Om de overdracht van armoede van generatie op generatie te voorkomen, is het belangrijk zo vroeg mogelijk in het leven (al vanaf voor de geboorte) ouders in kwetsbare situaties en hun (aanstaande) kinderen te ondersteunen. Armoede werkt door op meerdere leefgebieden. Armoede moet dus ook breed en vanuit meerdere

leefgebieden – integraal en gelijktijdig – aangepakt worden. Deze aanpak is altijd maatwerk, passend bij de situatie van kinderen en ouders en gericht op wat een kind/ouder wel kan. En zoveel mogelijk duurzaam, om te voorkomen dat ouders en hun kinderen bij een levensgebeurtenis terugvallen in armoede.

Wat doen we al:

- We stimuleren dat kinderen meedoen aan sportieve en culturele activiteiten. Zo is er het Jeugdtegoed en organiseren we evenementen zoals het Jeugdvakantieland en het Kinderrechtenfestival.
- We subsidiëren organisaties die gezinnen met kinderen ondersteunen bij de aanpak van hun (financiële) problemen.
- Om gezinnen met financiële problemen beter te vinden en te ondersteunen, hebben we de afgelopen jaren in 4 wijken een gemeentelijke gezinsaanpak ontwikkeld. Door deze gezinnen actief te benaderen, worden problemen in een vroegtijdig stadium gesignaleerd en aangepakt. Deze laagdrempelige aanpak blijkt effectief, zo blijkt uit de evaluatie. Effecten van de aanpak zijn een groter bereik van gezinnen in armoede, stabilisatie van de financiële situatie van gezinnen, verbetering van materiële leefomstandigheden, verminderen van stress, verbetering van het welzijn van de kinderen, meer toekomstperspectief en grotere redzaamheid.
- We subsidiëren organisaties die lessen over financiën geven op scholen. Ook de Kredietbank Rotterdam geeft voorlichting aan jongeren, binnen en buiten school.
- Het vorige college heeft een leerstoel Kinderarmoede gerealiseerd. Deze leerstoel is onderdeel van het onderzoeksprogramma Kinderarmoede. In dit programma onderzoeken de bijzonder hoogleraar en de lector Kinderarmoede de gezinsaanpak van gezinnen in armoede. Met de uitkomsten van dit onderzoek kunnen we de kwaliteit en effectiviteit van onze aanpak verder ontwikkelen en verbeteren.
- Ook andere beleidsterreinen houden zich bezig met het thema Kinderarmoede. Een aantal voorbeelden:
 - Vanuit jeugdbeleid worden diverse subsidies voor jeugdpreventie verstrekt. Deze effectieve interventies dragen bij aan het kansrijk, veilig en gezond opgroeien van kinderen, ook kinderen in armoede. Een voorbeeld hiervan is het naschoolse programma 'Playing for Succes' van de Rotterdamse Voetbalvereniging Excelsior. Zij begeleiden leerlingen in kwetsbare gezinssituaties met een cognitieve en sociale achterstand uit groep 6, 7 en 8 van het primair onderwijs en klas 1 en 2 van het voortgezet onderwijs. De scholen melden de leerlingen aan. Het betrekken van de ouders is een belangrijk onderdeel van het programma.
 - In Rotterdam worden elk jaar veel kinderen te vroeg of met een te laag geboortegewicht geboren, of groeien op in kwetsbare omstandigheden. Deze problematiek hangt in grote mate samen met de financiële positie van ouders. Het programma Stevige Start biedt deze kinderen een stevige start: een gezonde geboorte en een veilige en kansrijke plek om op te groeien. Een voorbeeld van een actie vanuit dit programma is dat Rotterdamse kinderen die geboren worden in een gezin met armoede, in 2023 een pakket met babyspullen krijgen om te zorgen voor een goed begin van hun nieuwe leven.
- Het Rijk heeft voor 2023 budget beschikbaar gesteld aan het Jeugdeducatiefonds en het Rode Kruis voor het aanbieden van een schoolontbijt op basisscholen. Of voor vouchers voor de ouders die zelf niet voor ontbijt kunnen zorgen. We volgen deze ontwikkelingen de komende jaren en ondersteunen scholen hierbij als dat nodig is.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen

- De gemeentelijke gezinsaanpak wordt vanaf 2024 voortgezet in de huidige wijken (Bospolder-Tussendijken, Crooswijk, Tarwewijk en Carnisse). Voor de wijken in Rotterdam zuid zoeken we ook de samenwerking met NPRZ op. Met de gemeentelijke gezinsaanpak bereiken we deze collegeperiode 1.000 gezinnen.

- Scholen zijn een belangrijke plek om armoede en schuldenproblematiek te signaleren; er komen dagelijks ouders met financiële problemen. Omdat vrijwel alle kinderen naar de basisschool in de buurt gaan, is deze aanvullende expertise voor het schoolteam nodig om kinderen die opgroeien in armoede te signaleren, ondersteunen en stimuleren. Dit beschouwen we niet als extra taak voor de school, maar zien we als toevoeging op een toegankelijke en vertrouwde plek voor kinderen en hun ouders. Versterking van het schoolteam ontlast de school in zijn geheel; leerkrachten én directie. Op 6 basisscholen experimenteren we met een medewerker 'Kansengelijkheid', die aan de slag gaat met het versterken van de relatie tussen wijk, school en gezin. De komende tijd gaan we hierin extra investeren.
- Preventie voortijdig schoolverlaters: in 2023 is het hoogste aantal voortijdig schoolverlaters (vsv) sinds 10 jaar geregisterd. Armoede, geldproblemen, schulden en de huidige krappe arbeidsmarkt verleiden studenten om voortijdig te stoppen met hun studie en te beginnen met werken zonder startkwalificatie. Het is belangrijk om hier aandacht aan te besteden, omdat jongeren minder kans maken op een duurzame baan op de arbeidsmarkt zonder startkwalificatie. Daarnaast is het de wettelijke taak van de gemeente om vsv tegen te gaan. Het Ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap komt dit najaar met een aanvalsplan om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. Deze aanbevelingen zullen zoveel als mogelijk worden overgenomen en ten uitvoer gebracht. Daarnaast wordt ook door de gemeente ingezet om voortijdig schoolverlaten te voorkomen. We besteden in onze aanpak bijzondere aandacht aan zelfstandig wonende jongeren die niet kunnen terugvallen op de onderhoudsplicht van hun ouders en zorgen voor het vergroten van bekendheid van de gemeentelijke regelingen waar zij aanspraak op kunnen maken. We zetten voor de preventieve aanpak van voortijdig schoolverlaters de volgende acties in:
 - We stellen als gemeente samen met de scholengemeenschap informatiepakketten op voor de begeleiders op scholen, zodat zij in hun gesprekken met jongeren eerder kunnen verwijzen naar gemeentelijke hulp bij geldzorgen. Daarbij zullen we bijvoorbeeld in samenwerking met mbo-scholen ons inzetten om de bekendheid van de rechten van mbo-studenten ten aanzien van de studiefinanciering onder ouders en mbo-studenten te vergroten.
 - We maken een informatie-uiting die specifiek is gericht op geld- en schuldproblemen onder jongeren en verspreiden deze op scholen en onder jongeren.
 - We nemen een voortrekkersrol in om andere scholen in Rotterdam het goede voorbeeld van de Hogeschool Rotterdam te laten volgen en de betalingstermijnen voor collegegeld uit te breiden naar 10 maanden.
 - We inventariseren de behoefte om samen met scholen en andere partners een handleiding voor preventief begeleiden te ontwikkelen. Wanneer deze behoefte bestaat, zullen we die ontwikkelen en plaatsen we deze op een openbare internetpagina met digitale links naar andere documenten zodat iedere begeleider hier toegang toe heeft. We delen deze informatiebron actief en updaten deze jaarlijks.
 - Voor het onderzoek van het Ministerie OC&W over (het voorkomen van) vsv zullen we onze preventieaanpak delen en vragen in het onderzoek aandacht te besteden aan de mogelijkheid om als gemeente eerder een signaal te krijgen wanneer een leerling zich uitschrijft /dreigt uit te schrijven bij een opleiding.
- De ondersteuning door Het Jeugdeducatiefonds (JEF) breiden we vanaf schooljaar 2023-2024 uit van 76 basisscholen naar 125 basisscholen. Het JEF helpt de ontwikkelingskansen te vergroten van kinderen die opgroeien vanuit een achterstand. Aanvragen voor het fonds lopen via de basisschool, omdat de leerkracht als geen ander weet wat een kind nodig heeft. Dit sluit aan op het advies van de Kinderombudsman, de Sociaal- Economische Raad (SER) en de ministeries van OC&W en (SZW). Het Jeugdeducatiefonds ontzorgt scholen en heeft een uitgebreid diensten- en productenaanbod.

- We blijven samenwerken met lesaanbieders die workshops en lessen over geld geven op basisscholen, voortgezet onderwijs en mbo's. We leggen hierbij de nadruk op kwaliteit, een optimaal bereik en zorgen ervoor dat de lessen aansluiten op de leefwereld van jongeren. Daarnaast zetten we extra in op financiële educatie voor jongeren in kwetsbare situaties en jongeren die niet via het onderwijs bereikbaar zijn. Door kinderen jong financieel bewust te maken, wordt de basis gelegd voor financiële redzaamheid als ze volwassen zijn. Financiële educatie draagt daarnaast bij aan het doorbreken van het taboe op dit onderwerp: het is belangrijk van jongs af aan te leren praten over geld, om op latere leeftijd ook eerder hulp te durven vragen.
- We ondersteunen scholen zodat zij menstruatieproducten gratis kunnen aanbieden in het primair en voortgezet onderwijs. Niet alle leerlingen hebben genoeg geld om menstruatieproducten te kopen. Daardoor missen zij school en ontstaat er een mogelijke achterstand. Het aanbieden van menstruatieproducten is ook taboedoorbrekend: maandverband is net zo gewoon als zeep en wc-papier.
- Naast de concrete acties, werken we ook aan een integrale aanpak voor kinderen en jongeren die opgroeien in armoede. Om zo'n duurzame en integrale aanpak te ontwikkelen – samen met verschillende beleidsterreinen, wetenschap, professionals en kinderen/jongeren – is ontwikkeltijd en ruimte nodig. Hiervoor is een werkgroep samengesteld met deskundigen vanuit verschillende domeinen (zoals sport, gezondheid, jeugd en onderwijs) en wetenschappers (lector en bijzonder hoogleraar kinderarmoede). Op termijn wordt de werkgroep uitgebreid met uitvoerende professionals en kinderen en jongeren die opgroeien in armoede. Er zijn veel verschillende interventies voor kinderen die opgroeien in armoede; door deze beter op elkaar af te stemmen, vergroten we het effect. Het doel hiervan is niet een geheel nieuwe aanpak, maar een meer samenhangend geheel van alle acties die vanuit de gemeente ingezet worden om kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk te laten opgroeien. Deze aanpak presenteren we in de eerste voortgangsrapportage van dit beleidskader in 2024.

Beoogd effect

Het beoogd effect van alle bovenstaande acties is dat Rotterdamse kinderen en jongeren gezond, veilig en kansrijk kunnen opgroeien.

4.

We maken het hebben van financiële problemen actief bespreekbaar in de stad

Mensen schamen zich nog steeds als zij financiële problemen hebben. Hierdoor duurt het vaak lang voordat de stap naar hulpverlening wordt gezet. Dit leidt tot hogere schulden en groter persoonlijk leed. Het is belangrijk dat we hierover met elkaar in contact komen. Dan ontstaat ruimte voor het gesprek, en wordt de drempel naar financiële hulpverlening lager. We hebben gemerkt dat corona en de energiecrisis het gesprek over geld al iets makkelijker hebben gemaakt, er is hiervoor ook veel aandacht in de media.

Wat doen we al

- We communiceren bij 'life-events' (een zeer belangrijke gebeurtenis in het leven). Zo ontvangen alle jongeren die 18 jaar worden thuis een boekje met wat er gaat veranderen in hun (financiële) situatie, en wat zij moeten gaan regelen.
- We faciliteren en subsidiëren (informele) organisaties zoals levensbeschouwelijke organisaties of voedselbanken waar financiële problemen wel worden besproken.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen

- We gaan doorlopend stadsbreed (onder andere via social media met influencers) communiceren tijdens life-events en economische ontwikkelingen, zoals de huidige

hoge inflatie en energiecrisis. Life-events zijn, naast gedrag, de grootste oorzaak waardoor mensen financiële problemen krijgen. Denk bijvoorbeeld aan 18 jaar worden, je baan verliezen, een echtscheiding, een kind krijgen of ziek worden. We gaan de (bestaande) communicatiemiddelen over life-events verbeteren, samen met ervaringsdeskundigen. Ook communiceren we over life-events op relevante plekken, zoals op scholen, bij werkgevers of verloskundigen en maken we gebruik van social media om Rotterdammers (met name jongeren die 18 jaar worden) te bereiken. We stellen (communicatie)middelen beschikbaar aan deze partners in de stad. Met deze middelen kunnen zij in gesprek met Rotterdammers over de financiële risico's van een life event en hen doorverwijzen naar hulpaanbod als dat nodig is.

Beoogd effect

Rotterdammers die een life-event meemaken hebben voldoende informatie om te weten wat de invloed van dit life-event is op hun financiële situatie is en hoe zij hierop kunnen handelen.

5.

We vergroten de financiële redzaamheid van Rotterdammers

Volgens het Nibud is 'iemand financieel redzaam wanneer die weloverwogen keuzes maakt, zodanig dat zijn financiën in balans zijn op zowel korte als op lange termijn'. Het Nibud spreekt terecht niet over zelfredzaamheid, maar over redzaamheid. Iemand is financieel redzaam als die zélf benodigde vaardigheden heeft of beseft dat die hulp moet inschakelen. Ook in Rotterdam spreken we daarom over financiële redzaamheid. Iemand is ook financieel redzaam als die tijdig ziet dat hij hulp nodig heeft en dit vraagt.

Wat doen we al

- We geven groepstrainingen over financiële redzaamheid.
- We subsidiëren (vrijwilligers)organisaties die werken aan financiële redzaamheid van Rotterdammers. Dit blijven we aanvullend op het bestaande aanbod doen.

Voor jongeren

- We ondersteunen Rotterdamse jongeren tussen de 18 en 27 jaar met financiële vragen vanuit het Perspectiefpact. Onze uitgangspunten zijn dat we iedere jongere die bij ons binnenkomt 'vastpakken en niet meer loslaten' en dat voor iedere jongere een passend en persoonlijk hulpaanbod beschikbaar is. Tussen de 16 en 27 jaar doorlopen jongeren een fase die ook wel adolescentie wordt genoemd. In deze periode verwachten we steeds meer zelfstandigheid en zelfredzaamheid van hen. Vanaf hun 18e zijn jongeren voor de wet meerderjarig en krijgen zij van het ene op het andere moment met andere rechten en plichten te maken. Geen enkele jongere is echter op diens 18e geestelijk en lichamelijk volgroeid en daarom zijn niet alle jongeren in staat volledig onafhankelijk in de maatschappij te functioneren. Voor jongeren is zelfredzaamheid daarom nog een ontwikkelopgave.

Een goede financiële huishouding voeren vergt nogal wat vaardigheid. We zien dat jongeren in een kwetsbare situatie zonder sociaal vangnet na het bereiken van de 18e verjaardag een grotere kans hebben om in financiële problemen te komen. Dit vraagt om begeleiding waarbij aandacht is voor motivatie en oog voor de persoonlijke omstandigheden van deze jongeren. We proberen daarom zoveel mogelijk aan te sluiten op de leefwereld van jongeren en het bieden van maatwerk. Dit houdt in dat we naast de reguliere dienstverlening ook intensieve dienstverlening bieden waar dit nodig is en op zoek gaan naar passende (ver)korte trajecten voor jongeren die slechts lichte ondersteuning nodig hebben.

- Er zijn diverse digitale hulpmiddelen voor jongeren waarmee zij beter inzicht krijgen in hun financiële situatie. Sommige van deze hulpmiddelen promoten we als gemeente.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen

- De afgelopen periode hebben we vooral ingezet op groepstrainingen gericht op financiële redzaamheid. Vanaf 2024 wordt de focus naast de groepstrainingen meer gelegd op individuele trajecten en maatwerk. Aangezien schaamte nog steeds een grote rol speelt bij deelname aan groepstrainingen en er ook de verschillen zijn in individuele behoeften sluit dit nieuwe aanbod beter aan.

Beoogd effect

- Rotterdammers zijn financieel redzaam.
- Iedere jongere die bij ons binnenkomt ontvangt een passend hulpaanbod met als doel het oplossen van de huidige problematiek, het mogelijk houden een opleiding te volgen en het bestendigen van financieel gezond gedrag.

6.

Oog voor de individuele Rotterdammer

Leven met een laag inkomen of schulden is stressvol en heeft gevolgen voor het mentale welbevinden van Rotterdammers. Maar stress vermindert ook het vermogen tot handelen. We werken daarom al enige jaren stress-sensitief en blijven dat doen. Gemeente Rotterdam heeft in de afgelopen jaren steeds meer aandacht voor de 'menselijke maat'. De menselijke maat (oftewel 'doenvermogen') gaat over uitgaan van het individu, verantwoord vertrouwen, ruimte om van de standaard af te wijken, werken vanuit de bedoeling, transparant en eerlijk handelen: Hoe kom je mee in de hedendaagse samenleving? Het doenvermogen zal zoveel mogelijk worden uitgewerkt en doorgevoerd in het gehele pallet van armoede en schulden. We willen in nauwer contact staan met bewoners en ondernemers, en hen beter zien en horen. Dit betekent dat onze medewerkers ruimte moeten hebben om maatwerk te kunnen leveren in de dienstverlening aan Rotterdammers. De principes van de menselijke maat passen we ook toe bij de aanpak van armoede en schulden. Het uitgangspunt is hierbij: dat we als gemeente Rotterdam willen dat bewoners en ondernemers zich gehoord en gezien voelen. We willen ook dat onze medewerkers de ruimte voelen om maatwerk te kunnen leveren aan bewoners waar nodig.

Wat doen we al

- Onze medewerkers in de uitvoering hebben trainingen 'stress-sensitieve dienstverlening' gevolgd.
- In het sociaal domein is de laatste jaren steeds meer belangstelling voor het inzetten van ervaringsdeskundigheid. Uit wetenschappelijk onderzoek blijkt dat goede oplossingen voor grote problemen in het sociaal domein niet bedacht worden achter het bureau, maar altijd in samenspraak met de mensen om wie het gaat; mensen die zelf een rol en belang hebben. Daarom werken we vanuit de gemeente ook samen met ervaringsdeskundigen. Zij kijken bijvoorbeeld mee met brieven, en er zijn ervaringsdeskundigen in dienst getreden bij de afdeling Grip op geldzaken.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen

- We werken verder aan de stress-sensitieve dienstverlening binnen de schuldenketen, met specifiek aandacht voor mentale gezondheid.
- Samenwerking met ervaringsdeskundigen gebeurt echter in de meeste gevallen nog ad hoc en versnipperd. Daarom zetten we de komende periode in op het combineren van de bestaande kennis vanuit ervaringsdeskundigen en (in)formele organisaties. We organiseren dat zij met ons meekijken tijdens de beleidsvorming en uitwerking ervan, bijvoorbeeld in de vorm van een armoedeberaad of schaduwraad.
- In het streven om hulp- en dienstverlening voor Rotterdammers te verbeteren, zien we niet alleen meerdere opgaven op stadsniveau, maar ook op wijk- en buurtniveau. Er bestaat niet één blauwdruk voor elke wijk of buurt van Rotterdam. Met de ontwikkeling van 'Wijk aan Zet' wil de gemeente nauwer schakelen tussen beleid en

praktijk. Zo beogen we als gemeente een meer integrale samenwerking tussen de verschillende clusters om de bewoners van Rotterdam sneller en beter van dienst te kunnen zijn. Samen met het Innovatieplatform van de gemeente, gaan we in een aantal wijken diverse werkvormen uitproberen. Dit wordt gemonitord, zodat de werkvormen te zijner tijd structureel gemaakt kunnen worden en eventueel uitgebreid. We verwachten eind 2023 te kunnen starten in de eerste wijken.

Beoogd effect

- Onze dienstverlening is ingericht op een manier die aansluit bij de individuele behoeften van de Rotterdammers.
- We ontwikkelen een structuur aan de hand waarvan we beter samen kunnen werken met ervaringsdeskundigen zodat we hen mee kunnen nemen in de uitvoering van ons beleid.

7.

We leiden meer Rotterdammers naar schulddienstverlening en verkleinen de uitval tijdens de trajecten

We gaan de instroom naar trajecten van schulddienstverlening vergroten en de uitval tijdens het traject (vooral in het begin) verkleinen. Tevens zetten we in op financiële redzaamheid om recidive te voorkomen. Dat doen we om ervoor te zorgen dat mensen die financiële problemen hebben, effectief geholpen worden bij het aanpakken hiervan. We weten dat het oplossen van schulden een positieve invloed heeft op de individuen die geholpen worden, hun gezinnen en uiteindelijk op de samenleving als geheel (beperking van maatschappelijke kosten). Onze dienstverlening is niet vrijblijvend. Ondanks dat er geen juridische mogelijkheden zijn verbinden we wel voorwaarden aan onze dienstverlening.¹

Wat doen we al

- De trajectbegeleider van het Expertise Team Financiën (ETF) is actief betrokken bij het hele schulddienstverleningstraject. De trajectbegeleider motiveert de cliënten en bespreekt de voorwaarden die aan schuldbemiddeling worden gesteld. De trajectbegeleider werkt samen met partijen als het wijkteam, sociaal werkers en maatschappelijk werkers. Deze multidisciplinaire werkwijze verkleint het risico dat de cliënt stopt met de schuldhulpverlening.
- Waar mogelijk is er per Rotterdammer een regievoerder (trajectbegeleider), dus een aanspreekpunt bij de gemeente. De trajectbegeleiders vanuit het ETF zijn de vaste contactpersonen voor Rotterdammers met financiële problemen.
- Bewindvoering is een zwaar instrument dat alleen moet worden ingezet bij Rotterdammers die dit nodig hebben. Om te waarborgen dat Rotterdammers die onder bewind zijn gesteld de beste ondersteuning ontvangen, werken we nauw samen met bewindvoerderskantoren. Met 137 bewindvoerderskantoren (d.d. 01-06-2023) zijn in een convenant afspraken gemaakt over bijvoorbeeld de termijn waarin een onder bewind gestelde Rotterdammer moet zijn aangemeld voor schulddienstverlening, of over de duur van het bewind. Met het vastleggen van dergelijke afspraken willen we Rotterdammers behoeden voor malafide praktijken. Door de intensieve samenwerking met bewindvoerders krijgen we bovendien meer zicht op de kwaliteit van die dienstverlening. Alle informatie hierover is te lezen op [Beschermingsbewind | Rotterdam.nl](#).

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen

- De pilot 'Boekhouding op orde' wordt vast onderdeel van de reguliere dienstverlening. In deze pilot hielp het Regionaal Bureau voor Zelfstandigen

¹ Door middel van dit beleidsplan voldoen we aan de in de Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening gestelde eisen. Om onze kwaliteit van schulddienstverlening te waarborgen blijven we werken volgens het NVVK Kwaliteitskader en de NVVK Belofte.

ex-ondernemers om hun bedrijfsadministratie op orde te brengen, óók als zij niet meer bij de Kamer van Koophandel ingeschreven stonden. Een afgeronde bedrijfsadministratie is een voorwaarde voor schuldhulpverlening door de Kredietbank Rotterdam (KBR).

- We onderzoeken of de bestaande hulpmiddelen (zoals: budgetbeheer, bewindvoering, en saneringskrediet) voor jongeren met financiële problemen voldoende aansluiten bij de behoeften en effectief zijn.
- We starten in 3 wijken een pilot om het vertrouwen in de gemeentelijke (schuld) dienstverlening te vergroten. We bekijken samen met de (informele) partners in de wijken welke aanpak wenselijk is, zoals bijvoorbeeld huis- en deurbezoeken of aansluiting zoeken bij activiteiten van bijvoorbeeld het buurthuis of de voetbalvereniging. De pilot willen we starten in 3 wijken waar nu nog weinig schuldenproblematiek wordt gesignaleerd terwijl die daar wel aanwezig is. Die wijken selecteren we op basis van data.
- We zetten in op het verder verbeteren van de samenwerking tussen alle partijen in de schuldenketen. Zowel tussen de gemeentelijke afdelingen, zoals KBR en Grip op Geldzaken, Vraagwijzer, Wijkteam, als de externe partners, zoals welzijn, bewindvoerders, WMO-aanbieders, informele organisaties, rechtbank.

Beoogd effect

De bovenstaande acties hebben als beoogd effect om de instroom in de schulddienstverlening te vergroten en de uitval te verkleinen. Hier is ook een collegegetarget aan gekoppeld:

In deze collegeperiode vergroten we de instroom in de schuldhulpverlening door in totaal 15.750 intakes af te nemen en pakken we schulden aan door in totaal 8.200 schuldregelingen te starten.

8.

We beperken de gevolgen van het leven in armoede voor Rotterdammers voor wie er (nog) geen perspectief is

Bestaanszekerheid is wettelijk gezien een verantwoordelijkheid van het Rijk. Maar het is belangrijk dat we de gevolgen beperken van het leven van Rotterdammers in armoede voor wie er (nog) geen perspectief is en voor Rotterdammers met financiële problemen. Zo proberen we te voorkomen dat hun problemen groter worden, met het risico op langdurige armoede. Door hulp aan te bieden bij acute nood en te voorzien in basisbehoeften, komen mensen ook vroegtijdig in contact met partijen, die structureel hulp kunnen bieden.

Wat doen we al

- We zorgen ervoor dat Rotterdammers kunnen voorzien in basisbehoeften zoals kleding en voedsel; de gemeente financiert de voedselbank en informele partijen die voedselondersteuning bieden. Ook financieren we de Kledingbank.
- Steeds meer Rotterdammers leven met energiearmoede; een complex probleem dat een integrale aanpak vereist. Naast inkomensondersteunende maatregelen (zoals de energietoeslag of bijzondere bijstand voor extra energiekosten), nemen we ook maatregelen op het gebied van energiebesparing, verduurzaming en het opwekken van energie. We zetten energiekussers in, promoten de Opzoomeer-straataanpak voor waterzijdig inregelen, werken samen met woningcorporaties, beheren het Witgoedfonds en verstrekken isolatievouchers voor VvE's. Specifiek voor werkende armen met een inkomen tot 200 procent van het wettelijk sociaal minimum zijn energiekussers. Daarnaast zetten we ook in op collectieve energie coaching. Dit vindt plaats in groepen en wordt uitgevoerd door Energiebank (Samen010). Er zijn drie bijeenkomsten, die gaan over energiebesparingen bij de laatste bijeenkomst krijgen mensen energiebesparende producten mee naar huis. Energiebank gaat de bijeenkomsten ook organiseren bij werkgevers, zoals Rotterdam Inclusief, RET, Laurens Thuiszorg en bedrijven met veel lopende band

werk zoals Verstegen. Op deze manier is er ook aandacht voor werkende armen.

- Wonen is een collegebrede opgave en raakt verschillende levensdomeinen van burgers. Een goede, betaalbare woning is een van de basisvoorwaarden voor bestaanszekerheid. De afgelopen jaren hebben woningcorporaties en gemeente Rotterdam afspraken gemaakt over de betaalbaarheid. We blijven hierover structureel met elkaar in overleg.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen

- (Tijdelijke) voedselondersteuning blijft belangrijk. We financieren vanuit het nieuwe subsidiekader Armoede en schulden voedselhulp aan Rotterdammers die (tijdelijk) onvoldoende geld hebben om zichzelf en hun gezin te voeden. Voorwaarde voor deze financiële steun is dat het voedselinitiatief samenwerkt met organisaties als welzijnspartijen en het Wijkteam. We verstevigen de samenwerking tussen de verschillende voedselinitiatieven en hulpverlening, zodat Rotterdammers naast deze noodhulp ook structurele ondersteuning krijgt bij het oplossen van hun (financiële) problemen.
- Er zijn diverse mogelijkheden voor acute noodhulp. In het actieplan Geldzorgen is budget vrijgemaakt voor het Crisisfonds. Bij dit fonds kunnen informele organisaties financiële hulp aanvragen voor Rotterdammers die tijdelijk extra geld nodig hebben. Met het Crisisfonds helpen we deze Rotterdammers, en laten we zien dat we vertrouwen hebben in onze samenwerkingspartners. We continueren het Crisisfonds door hier tot aan het einde van de collegeperiode budget voor te reserveren. Behouden van het Crisisfonds is een stap naar een publiek-privaat fonds voor de aanpak van armoede, met de gemeente, fondsen en bedrijven.
- In het coalitieakkoord staat specifiek dat we Rotterdammers met een laag inkomen praktische en gratis hulp bieden bij het energiezuiniger maken van hun woning. We verstevigen deze inzet op verduurzaming door woningcorporaties, omdat 70 procent van de Rotterdammers in een woning woont van een woningcorporatie. En we zetten in op het toegankelijk maken van de energietransitie voor Rotterdammers met een laag inkomen.

Beoogd effect

- We ontwikkelen binnen deze collegeperiode een structuur voor een samenwerking tussen informele en formele partijen als het gaat om voedselhulp met als beoogd effect dat Rotterdammers duurzaam geholpen worden bij hun financiële problemen.
- Door het instellen van een crisisfonds kunnen Rotterdammers met acute nood geholpen worden.
- We hebben een aanbod van verschillende energiebesparende maatregelen om de energierekening van Rotterdammers te verlagen. We hebben hierbij specifieke aandacht voor werkende armen.

9.

We incasseren gemeentelijke vorderingen op een sociale manier

Als schuldeiser moet de gemeente het goede voorbeeld geven. We spannen ons in om het keurmerk Warm Incasseren en Warm Werkgeverschap – dat we als eerste Nederlandse gemeente hebben gekregen – te behouden. En we bespreken dit met onze partners en stimuleren dat ook zij het keurmerk behalen. Met 'sociaal incasseren' incasseren we vorderingen effectief, maar houden we oog voor de mens achter de debiteur.

Wat doen we al

- Begin 2022 heeft de gemeente het keurmerk Warm Incasseren behaald. In de audit die hieraan voorafging is geconstateerd dat we enkele onderdelen van onze incasso-dienstverlening kunnen verbeteren. Deze verbeterplannen voeren we nu uit.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen

- We spannen ons in om het keurmerk te behouden en daarnaast ook bij andere incasserende bedrijven onder de aandacht te brengen.

Beoogd effect

- Het beoogde effect is dat we het keurmerk Warm Incasseren en Warm Werkgeverschap kunnen behouden.

10.

We stimuleren Rotterdamse bedrijven en organisaties om samen met ons armoede en schulden aan te pakken

We gaan nog meer samenwerken en zoeken verbinding met bedrijven en organisaties die ook kunnen werken aan armoedebestrijding. Alleen samen kunnen we een stevige integrale aanpak realiseren om de Rotterdammers met financiële problemen te ondersteunen.

Wat doen we al

- We werken al samen met partijen. Zo werken het Expertise Team Financiën (ETF) en Hulpteam Geldzaken ('Vroegsignalering') samen met werkgevers zoals Hogeschool Rotterdam en Pameijer om werknemers met financiële problemen te ondersteunen.
- We richten ons ook op onze eigen werknemers met financiële problemen. We zijn hier al mee begonnen bij Rotterdam Inclusief en zetten deze werkwijze voort. Zo geven we ook het goede voorbeeld als werkgever.
- We hebben vanuit het Actieplan Geldzorgen het platform GoedGeven010 geïnitieerd. Goedgeven010 is een soort Marktplaats voor Rotterdamse sociale initiatieven. Bedrijven die iets (terug) willen doen voor de stad, kunnen hier donaties doen.

Wat gaan we meer/anders/nieuw doen

- We stimuleren andere werkgevers om aandacht te besteden aan hun werknemers met financiële problemen. Daarvoor stellen we een handreiking ter beschikking. Ook moedigen we werkgevers aan om medewerkers met financiële problemen 'warm over te dragen' aan gemeente Rotterdam. Daarbij maken we mogelijk gebruik van organisaties zoals Moedige Dialoog.
- We onderzoeken de mogelijkheden om platform GoedGeven010 uit te breiden, om zo meer bedrijven en (in)formele partijen in de stad die een bijdrage leveren aan de aanpak van armoede en schulden aan elkaar te koppelen. Zo bespreken we met grote bedrijven in onze stad hoe zij kunnen bijdragen aan de oplossing van het armoedeprobleem in de stad.

Beoogd effect

- In de eerste voortgangsrapportage van dit beleidskader in 2024 rapporteren we over de gesprekken met de vijf grootste werkgevers in Rotterdam die we gevoerd hebben over de aanpak van armoede en schulden in de stad.
- Meer bedrijven maken deel uit van het platform GoedGeven010.

Bijlage 1: Inzet (kinder) armoedefonds

Hieronder is een overzicht te zien hoe we de extra middelen willen inzetten.

Inzet (kinder)armoedefonds t/m 2026

Interventie	Draagt bij aan doel
Continuering /uitbreiding gezinsaanpak	3
Proactieve inzet op vroegsignalering	7
Toegankelijkheid/digitalisering inkomensondersteunende voorzieningen	2
Jeugdeducatiefonds	3
Inzet vindplaats school	3
Integrale aanpak kinderarmoede	3
Continuering crisisfonds	8
Besteding actieplan Geldzorgen	
Financiële educatie	3
Pilot bejegening	7
Promoteams	2
Evaluatie en monitoring	
Menstruatiearmoede	3
Boekhouding ex-ondernemers	7

Bijlage 2: Begrippenlijst

Crisisfonds

Noodfonds van de gemeente Rotterdam. Bij dit fonds kunnen informele organisaties financiële hulp aanvragen voor Rotterdammers die tijdelijk extra geld nodig hebben.

DIVOSA

Divosa is de vereniging van gemeentelijke directeuren in het sociaal domein. Leden van Divosa werken bij een gemeente op het terrein van werk, inkomen, participatie, jeugd, welzijn en zorg. Divosa heeft thema's in het sociaal domein waar ze gemeenten extra in ondersteunen. Divosa heeft de minima effectrapportage (MER) 2023 uitgebracht.

Expertise Team Financiën (ETF)

Het ETF is een afdeling die Rotterdammers helpt en ondersteunt bij het aanpakken van hun financiële achterstanden. Het ETF brengt de financiële situatie in kaart, om vervolgens in te zetten op stabilisatie met verschillende tools. Door advies te geven, kleine betalingsregelingen te treffen en financiële dienstverlening of producten in te zetten. Daarnaast ook de doorverwijzing van de KBR.

GoedGeven010

GoedGeven010 is een platform om Rotterdammers te helpen bij geldzorgen. Vanuit de stad wordt veel gedaan om te helpen. Zo zijn er allerlei initiatieven voor bijvoorbeeld hulp in de woning, financieel advies of zorg. Het is een initiatief van Stichting ANDERS Rotterdam, Stichting Rotterdamse Uitdaging, Voor Goed Agency en de gemeente Rotterdam.

Hulpteam Geldzaken

Het Hulpteam Geldzaken is er om mensen met financiële zorgen eerder te vinden en te ondersteunen. Dit gaat volgens een 'outreaching' methodiek. Consulenten van het Hulpteam Geldzaken kunnen helpen met ondersteuning bij het zelf oplossen van een betalingsachterstand. Zij zoeken iemand die de Rotterdammer begeleidt met het ordenen van de geldzaken in de breedste zin van het woord. Het hulpteam is te bereiken via de e-mail, telefoon en Vraagwijzerloketten van de gemeente Rotterdam.

Intergenerationele 'armoedecirkel'

Er is sprake van intergenerationele armoede wanneer een familie van generatie op generatie in armoede leeft. Intergenerationele armoede en de daarmee gepaard gaande slechtere gezondheid vergroot de kloof tussen mensen in de samenleving.

(Individuele) Bijzondere Bijstand

De bijzondere bijstand is een bijdrage bij onverwachte kosten, zoals een verhuizing, rechtsbijstand of medische kosten. Een bijzondere bijstandsuitkering is een lening of een gift. In het algemeen geldt dat bijzondere bijstand voor woninginrichting of huishoudelijke apparatuur als lening wordt gegeven.

Individuele inkomenstoeslag

Rotterdamers met een laag inkomen die hun inkomen niet kunnen verhogen, kunnen eenmalig voor 12 maanden € 120 individuele inkomenstoeslag aanvragen.

Jeugdtegoed (leeftijden 4 tot en met 11 en 12 tot en met 17) en AOW-tegoed

Voor AOW'ers en gezinnen met een laag inkomen is er in Rotterdam het AOW- en Jeugdtegoed. Kinderen van 4 tot en met 11 jaar krijgen € 275, jongeren van 12 tot en met 17 jaar krijgen € 500, en AOW'ers krijgen een tegoed van € 450. Het tegoed wordt gestort op de Rotterdampas en is te besteden bij tientallen winkels in Rotterdam.

Jeugdfonds Sport en Cultuur

Het Jeugdfonds Sport & Cultuur is een extern fonds, gefinancierd vanuit de gemeente. Het biedt alle kinderen en jongeren uit gezinnen waar niet genoeg geld is de kans om structureel te sporten en/of aan cultuur te doen. Het fonds betaalt de contributie en/of het lesgeld en de benodigde attributen.

Jeugd Educatie Fonds (JEF)

Het JEF helpt om de ontwikkelingskansen te vergroten van kinderen die opgroeien vanuit een achterstand. Aanvragen worden gedaan via de school.

Keurmerk warm incasseren

Het keurmerk is er voor alle publieke en private organisaties die incasso (laten) uitvoeren. Keurmerkhouders tonen publiekelijk hun maatschappelijke verantwoordelijkheid. Zij zetten zich ervoor in om de schuldenlast van hun werknemers en klanten te verminderen. Ook als de situatie uitzichtloos lijkt. Dat betekent dat Warm Incasseren de norm wordt voor Rotterdamers met betalingsproblemen bij de 4 invorderende afdelingen van de gemeente: Bestuurs- en Concernondersteuning, Terugvordering & Verhaal, Invordering Belastingen en Kredietbank Rotterdam

Kredietbank Rotterdam (KBR).

De Kredietbank helpt Rotterdamers die hun rekeningen niet (meer) kunnen betalen of die zich zorgen maken over geld. Bijvoorbeeld met een budgetmaatje, budgetbeheer of een schuldregeling. De KBR verzorgt ook lessen in het onderwijs over omgaan met geld. Voor mbo's is er de workshop 'Geld, budgetteren en schulden en voor basisscholen het educatieve lesprogramma 'Het Gouden Ei'.

Kwijtschelding afvalstoffenheffing

Rotterdamers kunnen een aanvraag doen om maar een deel van de afvalstoffenheffing te betalen. De kwijtschelding kan online, per e-mail of per post aangevraagd worden.

'Minima Effect Rapportage' (MER)

Uitgevoerd door Nibud. Een MER heet tegenwoordig een 'minimabeleidsadvies' en geeft inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie van inwoners met een laag inkomen of met extra zorgkosten. Landelijke regelingen als huur- en zorgtoeslag worden meegenomen en het effect van gemeentelijke inkomensondersteunende regelingen wordt doorgerekend. Omdat er ook wordt gekeken naar de uitgaven, biedt het onderzoek helder inzicht in de verschillen in bestedingsruimte tussen diverse huishoudtypes. Het Nibud geeft in dit rapport een onafhankelijk advies over de effecten van het sociaal beleid van de gemeente. Op basis hiervan kan beleid worden aangepast.

Nationaal Instituut voor Budgetvoorlichting (NIBUD)

Het NIBUD is een onafhankelijk kennis- en adviescentrum op het gebied van huishoudfinanciën. Het voorkomen van geldproblemen is het doel. Zij brengen ook de minima effectrapportages uit (MER).

Promoteam

Sinds oktober 2022 informeren Promoteams Rotterdammers actief over inkomensondersteunende regelingen en helpen ter plekke bij het indienen van aanvragen daarvan. Zij doen dit op veel bezochte plekken in de stad, zoals weekmarkten. Ook bieden zij hulp in onder andere wooncomplexen voor senioren, zorginstellingen en levensbeschouwelijke organisaties.

Studietoeslag

Studietoeslag is bedoeld voor studenten die studiefinanciering van het DUO krijgen en niet kunnen werken om extra geld te verdienen vanwege een beperking of langdurige ziekte.

Stichting Meedoen

Stichting Meedoen (een extern fonds, gefinancierd vanuit de gemeente) helpt Rotterdamse kinderen van 4 tot 18 jaar van ouders die een inkomen hebben van 130 procent van het sociaal minimum. Ook gezinnen met een hoger inkomen die zijn toegelaten tot een schuldsaneringstraject van de Kredietbank kunnen een aanvraag indienen. Aanvragen kunnen betrekking hebben op bijvoorbeeld zwemlessen, een tablet, een fiets, sportcontributie, cultuurlessen, of de Jarige Job-verjaardagsbox.

Stress-sensitieve dienstverlening

Stress-sensitief werken is een manier van werken. Een werkwijze waarmee de impact van chronische stress op het 'doen' vermogen van de Rotterdammers wordt begrepen, herkend en beantwoord. Voorkomen moet worden dat tijdens de dienstverlening méér stress ontstaat in de toch al stressvolle situatie van veel Rotterdammers met schulden. De dienstverlening moet hen juist in staat stellen om hun problemen op te lossen.

VGZ Rotterdampakket

Rotterdam biedt aan mensen met de laagste inkomens het 'VGZ Rotterdampakket'. Deze zorgverzekering bevat uitgebreide vergoedingen voor zorg en financiële regelingen voor armoedebestrijding die structureel verankerd zijn in deze gemeentepolis.

Waterzijdig inregelen

Door de aanvoertemperatuur van de cv-ketel lager in te stellen, kan de ketel een lagere temperatuur retour ontvangen. Het inregelen op aanvoer- en retourtemperatuur kan een besparing op stookkosten geven. Rotterdammers met minder dan 140 procent van het minimuminkomen, een cv-ketel en een koop- of particuliere huurwoning (geen huurwoning van een woningcorporatie) kunnen via de gemeente Rotterdam een aanvraag doen voor een cv-monteur. Deze komt de cv-ketel en de radiatoren instellen.

Wijknetwerk en informele organisaties

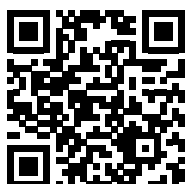
Met het informele wijknetwerk en informele organisaties worden die organisaties bedoeld die buiten de aanbestedingen re-integratie, Wmo, zorg en jeugdhulp vallen, maar die wel gerelateerde diensten en ondersteuning aan bewoners bieden.

Colofon

Armoede- en schuldenbeleid Rotterdam 2023 – 2026

Gemeente Rotterdam
Postbus 70012
3000 KP Rotterdam

[Rotterdam.nl/geldzorgen](https://rotterdam.nl/geldzorgen)

Fotografie

Arnoud Verhey, David Rozing, Roel Dijkstra,
Irene Hoekstra, Monique van Leeuwen,
Rhalda Jansen, Eric Fecken, Koos Busters,
Allganized

Vormgeving

DropOuts

www.rotterdam.nl/geldzorgen

Gemeente
Rotterdam